

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. SZERDA, március 16.

73. szám

Telefon: Kladohivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—58

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg. 5. szám (Minerva-palota)

Kladohivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 5. (Minerva-palota)

Igazság és reciprocitás

Az ország német kisebbségének, egyben valamennyi nemzetiségnek legtekintélyesebb parlamenti szószólója, Kraft István dr., a közoktatási költségvetés vitája keretében nagy beszédet tartott, amelyben férfias nyíltsággal és impozáns szókimonddal szállt síkra a kisebbségek kulturális szabadságáért. Kraft iskolai autonómiát követelt a nemzetiségek számára és érvelésében lépcsőzetesen jutott el a pszichológiai és pedagógiai szempontok kitűzésétől, a kisebbségi kérdés és az európai népek szolidaritása közti összefüggés feltárásától az államrezón és méltányosság kidomborításán át a faji többség nemzetközi szerződésben vállalt és törvénybe becikkelyezett tartozására való hivatkozásig.

— Joggal ragaszkodnak a kisebbségek ahhoz, — mondotta a német párt vezére — hogy ifjú generációkat nemzeti nyelvükön, kulturájuk tradícióinak szellemében nevelhessék. Az államnyelv elsajátítását fontos polgári érdekek írják elő, amelyeket a kisebbségek egy pillanatra sem tévesztik szem elől, de ez nem lehet akadály annak, hogy mindenki, akár nemzeti többséghez, akár kisebbséghez tartozik, háborítatlanul megmaradhasson nemzeti nyelve és kulturája birtokában. A kisebbségi kérdés európai jelentősége, mert csak igazságos és tartós rendezése teremthet termékeny együttműködésre képesítő szolidaritást a népek közt. Nincs olyan faji kisebbség, amely nemzeti többséggel szemben destruktív törekvésekkel táplálna, mindegyik őszintén kívánja, hogy a pozitív munkára irányuló kooperációt semmi zavaró körülmény ne hátráltassa.

Nem fér kétség hozzá, maga a faji többség is elismeri már, hogy a kisebbségek feltétlen loyaltással és munkakészséggel kapcsolódnak bele az államéletbe. Ez a belátás azonban nem szorítkozhatik gyakorlati konzekvenciák nélküli, előzékeny nyilatkozatokra, hanem kell, hogy kifejezésre jusson azoknak a házioronak kitöltésében, amelyeket a háború után szakított a kisebbségi jogokon a bizalmatlanság és féltékenység. Az első és legfontosabb teendő ezen a téren a nemzetiségek iskolázási szabadságának restitúciója olyanképpen, ahogy a régi Magyarországon a szerb nemzeti egyház iskolai autonómiája fennállott. Kraft utal arra, hogy az ország százhetvennégy gimnáziumának fenntartásához a kisebbségek is hozzájárulnak, tehát ezen az alapon is megilleti őket megfelelő számú iskola. Végre, mintán minden egyéb argumentumát felsorakoztatta, a saint-germaini békeszerződést idézte Kraft tanuként annak igazolására, hogy a kisebbségek nem kívánnak semmi mást, csak azt, amit az állam a szerződés törvénybeiktatásával magára vállalt.

Pribicevics, a nemzeti intranzigencia legmarkánsabb egyénisége, nem hagyhatta szó nélkül Kraft beszédét és felszólalásában nem feledkezett meg arról a megállapításról sem, hogy az ő iskolapolitikáját, amely a kisebbségek kritikájának pergőtüzébe került, valamennyi szláv párt approbálta. Ami a saint-germaini békeszerződésnek a kisebbsé-

gekre vonatkozó szakaszait illeti, Pribicevics kijelentette, hogy a szerződés rendelkezései az egész művelt világra kiterjednek és éppen ezért a jugoszláv nemzetnek a jogkiterjesztés tekintetében a reciprocitás elvi alapjára kell helyezkednie. Eszerint a németek az S. H. S. királyságban nem élvezhetnek több jogot, mint amennyit Németország a lausitz-i szerbeknek, vagy Ausztria a burgenlandi horvátoknak kimér. Mindenesetre érdekes az az evolúció,

amelyen Pribicevics reciprocitási elmélete egy év alatt keresztülment. A múlt évben még azt mondta egy magyar újságírónak, hogy a magyarok itt annyi jogot kaphatnak, amennyi az olaszországi szlávoknak jut osztályrészül. Most azonban már úgy értelmezi a viszonyosságot, hogy a németeknek, mint kisebbségnek helyzete attól függ, milyen magatartást tanúsítanak a németek, mint faji többség, kisebbségekkel szemben.

Viszontválaszában Kraft az egész

reciprocitási teóriát azzal az egy mondatlal döntötte meg, hogy egyenrangú állampolgárok nem lehetnek tiszok egy idegen ország politikájáért. Napnál világosabb igazság ez, de — mint Radics közoktatásiügyi miniszterkorában mondotta — a kisebbségi kérdés a faji többség részére politikum, ami azt jelenti, hogy ebben a kérdésben a napnál világosabb igazságok kisebb sullyal esnek a latba, mint egy mondvasínált elmélet.

A magyar községi törvény alapján tartják meg a községi választásokat a Vajdaságban

A választásokat ez év folyamán kiírják

Beogradból jelentik: A minisztertanács keddi ülésén elfogadta a belügyminiszter által eléje terjesztett póttavaslatot, amely szerint a Vajdaságban a községi választásokat az 1886:XXI. magyar községi törvény alapján fogják megtartani.

A törvény fel fogja hatalmazni a belügyminisztert, hogy

végrehajtási utasítást adjon ki a régi magyar törvény olyan rendelkezéseinek hatálytalanságára, amelyek ellentétben állanak az alkotmánnyal és a pozitív törvényekkel.

A vajdasági községi választásokra vonatkozólag két javaslatot terjesztettek elő. Az egyik Setyevoy Szlávko dr. demokratáé, aki a szlovéniai

választási törvény alkalmazását javasolta; a másik Sztankovics Szvetozáré, aki a régi magyar községi törvény mellett foglalt állást. A belügyminiszter Sztankovics javaslatát tette magáévá és a minisztertanács határozata után most már biztosítottnak tekinthető, hogy a községi választásokat a vajdaságban még ez év folyamán megtartják.

Radicsék belépnek a kormányba

A költségvetés megszavazása után kerül sor a kormánykoalíció kibővítésére — A Pasics-csoport rekompensációkat fog kapni a centrumtól — A meztelen ember ügye a parlament előtt — Elfogadták a vallásügyi tárca költségvetését

Szerdán a belügyi költségvetést tárgyalják

Beogradból jelentik: Minél inkább közeledik a költségvetési vita befejezése, annál nagyobb érdeklődés nyilvánul meg az általános politikai helyzet iránt. Politikai körökben az a meggyőződés alakul ki, hogy

a költségvetés megszavazása után változás fog beállni a kormány összeállításában

és lassankint már kezdenek kibontakozni az új kormánykoalíció konturjai. A radikálisok már hetekkel ezelőtt bizalmas uton érintkezést kerestek az egyes parlamenti csoportokkal, hogy megállapítsák azok hangulatát a kormánybalépés tekintetében. Ezek a puhatolózások arra az eredményre vezettek, hogy

mint legvalószínűbb eshetőség, a Radics-párt kormánybalépése jöhet figyelembe, mint ahogy a többi pár-

tok mind súlyosabb feltételeket szabnak, mint a Radics-párt.

Radics Istvánnak ilyen irányú nyilatkozatait a radikálisok eleinte kételkedéssel fogadták, de mára már megelégedett Radics különböző nyilatkozatainak hatása és azok a radikális körök, amelyek eddig a Radics-párttal szemben elutasítónan viselkedtek, békülékenyebb magatartást tanúsítanak. Ilyenképpen már teljesen előtérbe került a kombináció megvalósítása.

A Pasics-csoport, amely leginkább tiltakozott a Radicsékkal való együttműködés ellen, az új kormánykoalíció tervének megvalósítása esetén rekompensációt kapna a centrumtól

és az új kormány személyi összeállításában honorálnák igényeit nemcsak pozitív, hanem negatív irányban is.

A parlament ülése

A parlament keddi ülésén ismét szóba került a meztelen ember esete és ennek kapcsán Grol Milán éles támadást intézett a belügyminiszter ellen.

Trifkovics Márkó, aki az ülésen elnökölt, napirend előtt válaszolt Grol Milán kérdésére Risztics Jovan ügyével kapcsolatban. Grol azt kérdezte, egyetért-e a házelnök az agrárreformminiszter részéről elhangzott nyilatkozattal, amely szerint vér árán is meg kellett volna akadályozni, hogy Risztics Jo-

vant bevigyék a parlamentbe. Kérdezte továbbá Grol, hogy milyen intézkedéseket hajlandó tenni a házelnökség a parlament működési szabadságának biztosítására.

Trifkovics Márkó elnök válaszában elmondta, hogyan folyt le az eset. Nem tudott arról, hogy Riszticset behozták a parlamentbe. A beogradi rendőrség nem sértette meg megjelenésével a parlament munkaszabadságát, mert a belügyminiszter és a házelnökség megegye-

zése alapján hívták a vizsgálat lefolytatására. Ami az agrárreformminiszternek a kérdésben említett nyilatkozatát illeti, a miniszter ilyen nyilatkozatot nem tett sem a maga, sem a kormány nevében.

Grol Milán kijelentette, hogy a válasszal nincs megelégedve, mert nem lát benne garanciát a parlament szabadságának megvédésére. Nagyrabecsüli az elnök fáradozásait annak az egyensúlynak érdekében, amelyet egyrésztől a maga meggyőződése, felelőssége és pártjának tradíciói közt, másrésztől az uralkodó rendszer között fentartani kíván. Azonban az elnök nem tudja, hogy milyen beszédek tartott a beogradi rendőrfőnök a parlament személyzete előtt. Grol szerint az egész dolog a belügyminiszterrel indult ki. Maga az eset elementáris jellegű volt és négy perc alatt folyt le. Sem a képviselők, sem az újságírók semmit sem tudtak előre. Davidovics Ljuba legelőször a miniszterelnökkel közölte, hogy a megvert ember a parlamentben van. Csak ezután mentek ki a képviselők az ülésteremből, hogy a rendőri brutalitás áldozatát megtekintsék. Milyen jogon mehetett be a klubhelyiségbe egy rendőrségi szerv? Azt mondják, hogy a parlamentet szegyenítették meg azok, akik a megvert embert oda bevitték. De a parlamentet már jóval előbb megszegyenítették sokkal nagyobb dolgokkal.

— A többség viccel — folytatta Grol

— és emlékezett arra a képre, amit látak, de csak azért, mert hibásan nézik a képet. Amikor látták azt a két vedves és piszkos sebhelyet, az nem volt az, amit ők gondoltak, hanem a belügyminiszter arca volt a tükrökben...

Makszimovics Bózsó belügyminiszter ezekre a szavakra felugrott helyéről és a következőket mondotta:

— Mit beszél itt maga? Ez szemtelenség! Nem az én arcom volt az, hanem a magáé.

Trifkovics Márkó elnök viszontválaszában kijelentette, hogy az eset valóban elementáris lefolyású volt és mindenkit megrendített. Őt azonban az rendítette meg, hogy Risztics Jovant behozták a parlamentbe.

Masik Radics-párti képviselőnek egy kisebb jelentőségű kérdésére felelt még az elnök, majd **Makszimovics Bózsó** belügyminiszter válaszolt két hozzáintézt kérdésre **Behmen**-nek egy szarajevói ügyben azt válaszolta, hogy az ügy bírói eljárás alatt áll. **Moskovljevic** Milos földműves-pártinak arra a kérdésére, hogy milyen lépéseket hajlandó tenni a belügyminiszter a szandzsáki járási főnök ellen, aki revolverrel rálőtt a földművespárt tartományi képviselőjére, a belügyminiszter azt válaszolta, hogy a járási főnököt nyugdíjazták és bíróság elé állították.

Az elnök ezután bejelentette, hogy szarajevói jelentés szerint ott meghalt **Jeltanovics** Grigorije volt képviselő, aki az ideiglenes alkotmányozó gyűlés első ideiglenes elnöke volt. A képviselők a gyűlést bejelentését állva hallgatták végig.

Végül áttértek a napirendre: a vallásügyi költségvetés vitájának folytatására. **Hadzi-Kadics** Alij muzulmán, **Bazala** horvát federalista és **Angyelinovics** Grga demokrata kritizálták a költségvetést és kifogásolták a minisztérium működését. **Angyelinovics** követelte a naptáregyesítést is.

Angyelinovics beszéde után az ülést félbeszakították és folytatását délutánra tűzték ki.

A délutáni ülés

A parlament délutáni ülésén folytatták a vallásügyi költségvetés vitáját.

Dr. Keczman Radics-párti beszéde után **Srskics** Milán igazságügyminiszter, a vallásügyi miniszter helyettese válaszolt a vitában eddig résztvevő szónokoknak, minthogy a miniszter elutazik. Ezután **Keczmanovics** Pribicevics-párti, **dr. Pernar** Radics-párti, **Vojkovics** Toma Radics-párti és **dr. Behmen** muzulmán szólaltak fel és az egyház és az állam viszonyáról szóló kérdéseket tették szóvá.

Randzsa Radics-párti szólalt még fel, majd a parlament részleteiben is elfogadta a vallásügyi minisztérium költségvetését.

A legközelebbi ülés szerdán délelőtt kilenc órakor lesz, amikor a belügyi tárca költségvetése kerül napirendre.

Csalás és hamis bukás miatt letartóztattak egy bánati malomtulajdonost

Pancevórol jelentik: Az egész Bánát közvéleményét élénken foglalkoztatja az a bűnügy, amelynek középpontjában **Metzger** Jakob francfeldi malomtulajdonos áll. Metzger nyolcvan rendbeli család miatt jelentették fel, mire a csendőrség letartóztatta és a pancevói ügyészségre szállította, ahol család bukás miatt is eljárás indul ellene.

Metzger vállalata tulajdonképpen részvénytársaság volt, amelynek fő részvényesei ő és **Hittinger** Ferenc francfeldi gazdálkodó voltak. **Hittinger** — mint annak idején a *Bácsmegyei Napló* is megírta — múlt év szeptemberében váltohamisítások miatt letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban ül. A malom már ekkor a csőd szélén állt, mert Metzger nagyobb kölcsönöket vett fel, amiket nem tudott visszafizetni és hitelezői nem adták halasztást sem. Amikor már nem volt semmi lehetőség arra, hogy a malmot megmentsék, Metzger kiscgazdaktól búzát vett át vámorlásra. Mintegy nyolc vagon búzát vett át, a gazdák azonban nem kapták meg lisztjüket. A

mikor aztán erélyesen felszólították, hogy vagy a lisztet adja ki, vagy pénzben elégitse ki őket, Metzger malomrészvényeket ajánlott fel ellenértékül, de ezt egyik érdekelt gazda sem fogadta el. Időközben a nagyobb hitelezők csődöt kértek Metzger ellen és a pancevói törvényszék a csődöt meg is nyitotta. Csőd-tömeggondnokul **dr. Pollák** Aladár ügyvédet nevezték ki, aki a vagyonleltározás során megállapította, hogy az egész vagyonállomány az üres malom és husz hold föld, míg a passzívák összege több mint hárommillió dinár. Annak a nyolc vagon gabonának, amelyet Metzger öröklésre vett át, nyoma sincs.

Franciaország megfigyelőket sem küld a leszerelési konferenciára

A franciák kedvezőtlenül fogadják Coolidge újabb meghívását

„Az angol hadiflotta a béke egyetlen biztosítéka”

Párisból jelentik: **Coolidge** elnök újabb meghívása, amelyet a francia kormányhoz intézett és amely arról szól, hogy ha már Franciaország régi elvi álláspontja miatt nem akar résztvenni a tengeri leszerelési konferencián, legalább tájékozódás céljából megfigyelőket küldjön június elsejére Genfbe.

a francia sajtó részéről kedvezőtlen fogadtatásban részesül.

A lapok kivétel nélkül megállapítják, hogy az amerikai meghívás oarmennyire udvarias és unszó is, semmiesetre sem fogja a kormány eddigi elvi vonakodásától elteríteni és semmi körülmények közt sem alkalmas arra, hogy Franciaországot is hajó-egységeinek építésében korlátozásra bírja.

Franciaország az amerikai kezdeményezésre összeülő hadjén-

A károsult kiscgazdák, amikor tudomást szereztek a csőd megnyitásáról, család miatt feljelentést tettek Metzger ellen. Összesen nyolcvan feljelentés érkezett eddig ellene, de újabb feljelentések is várhatók, mert a károsultak száma meghaladja a kétszázötvenet.

Amikor a csendőrök megjelentek Metzger lakásán és közölték vele letartóztatását, Metzger úgy megrémült, hogy eleredt az orra vére, amit csak orvosi beavatkozással sikerült elállítani. Az ügyészség család bukás címén is eljárást indított és a vizsgálat során fog kiderülni, hogy hova tűnt el a francfeldi kiscgazdák búzája.

gerészeti leszerelési konferenciában a Népszövetség leszerelési konferenciájának konkurenciáját látja, ez pedig a francia lapok szerint a Népszövetség tekintélyét csorbítja.

Annyi bizonyos — írják a francia lapok — hogy nehéz kerek visszatartással válaszolni Coolidge második meghívására, anélkül, hogy Franciaország magára ne vonja a militarizmus vádját, még sem lehet elfogadni az említett elvi okokból ezt a meghívást és

még hivatalos megfigyelőket sem küldhet Franciaország Genfbe.

mert már ezzel is csorbát ejtene a Népszövetség tekintélyén és ennek is olyan színezete lenne, mintha Franciaország helyeselné Coolidge akcióját.

Véget ért a rendkívüli vizsgálat a szubotocai pénzügyigazgatóságnál

A pénztárvizsgálat semmiféle visszaélést sem állapított meg — Ötvenmillió dinár egyenes adóhátraléka van még Szuboticának

A szubotocai kerületi pénzügyigazgatóságnál kedden befejeződött az általános hivatalvizsgálat, amelyet **Bogolevics** Iván pénzügyminiszteri inspektor, miniszteri biztos a múlt hó utolsó napjaiban vértalan pénztárvizsgálattal kezdett meg. Mint értesülünk, az 1924 óta, tehát három éve most először tartott vértalan pénztárvizsgálat semmiféle hiányt, vagy visszaélést nem állapított meg, az általános hivatalvizsgálat pedig azt mutatta, hogy a pénzügyigazgatóság minden ügyosztályában az első szemle óta fenmaradt hátralékos munkákat nagyrészt feldolgozták és a miniszteri biztos rendelkezéseit végrehajtották. Csupán az egyenesadó-ügyosztályban van még jelentékeny restancia, noha a miniszteri biztos megállapította, hogy az ügyosztályba beosztott tisztviselők közül néhányan valóságos önfeláldozással igyekeztek a munkálatokat elvégezni. Kifejezést adott annak a reményének, hogy az évek során át felszaporodott hátralékokat ez év júliusáig sikerülni fog feldolgozni.

Megállapította a miniszteri biztos, hogy az adóbefizetések a szubotocai pénzügyigazgatóságnál jól haladnak, így Szuboticán a városi adóhivatalhoz a múlt év augusztus 1-től ezévi február hó végéig mintegy huszonkétmilliókétszáz ezer dinár folyt be, azonkívül a felszólamlási bizottságok által eszközölt redukálások folytán (a jövedelmi-, vagyon-, hadinyereség-, harmad- és negyedosztályu kereseti adó, földadó, házáadó terén) körülbelül tízennégy millió dinárt törlesbe hoztak. Így a törlések és a befizetések figyelembevételével az 1926. év végéig hozzávetőleg összesen ötvenmillió dinár állami egyenesadóhátralék terheli Szubotocai várost. A jövedelemadó kivetési javaslatok az 1925—26—27. évekre hamarosan elkészülnek. Vége felé közeledik az

Statáriálisan ítélik Szántó Zoltán és társai felett

Még ebben a hónapban lefolytatják a tárgyalást a budapesti kommunisták pörében

Budapestről jelentik: Egy héttel ezelőtt szállították át az ügyészségre **Szántó Zoltán** volt népbiztoshelyettes és ötvenkét társát. A bűnügy aktáit **Miskolczi Ágoston**, az időközben táblabíróvá kinevezett ügyészségi alelnökhöz küldték át, aki az iratokat mostanáig tanulmányozta és aki az egész ügyet le fogja boncolítani és addig ügyészi állásától nem is kap felmentést, amíg a kommunisták pör befejezését nem nyer.

Miskolczi Gusztáv ügyészségi alelnök kedd délben referált ez ügyben **Sztrache Gusztáv** főügyésznek és tekintettel arra, hogy **Szántó** és társai ellen lázadás büntette címén emelnek vádat, **Miskolczi** indítványozta, hogy az ügy statáriális bíróság elé kerüljön. **Sztrache** főügyész elfogadta ezt az indítványt és így a bűnpört statáriális bíróság fogja lefolytatni. Ezt megelőzőleg maga **Miskolczi** ügyész fogja a vizsgálatot foganatosítani és valamennyi letartóztatottat kihallgatni.

A statáriális bíróság körülbelül husz nap múlva fogja megkezdeni a tárgyalást, amely legfeljebb három napig tart, mert ha az ügy tárgyalását nem sikerül ennyi idő alatt befejezni, akkor az ügyet át kell tenni a rendes bírósághoz.

Fan Nolli

elkeseredett távirata a Népszövetséghez

Olaszország balkáni és európai háborút idéző elő — mondja a volt albán miniszterelnök

Zagrebból jelentik: **Fan Nolli** püspök volt albán miniszterelnök, aki jelenleg Bécsben él, megküldte a zagrebi »Obzor« részére annak a tiltakozó táviratnak másolatát, amelyet a napokban a Népszövetséghez intézett. A lap közli a tiltakozó távirat szövegét, amely a következő:

— Van szerencsém a Népszövetség figyelmébe ajánlani az alábbi kérdéseket:

1. **Achmed Zogu** 1924-ben Jugoszláv haderő élén elfoglalta Albániát, kezébe kerítette a hatalmat és az albán közvéleménynek elkövetett kiáltotta ki magát **Ninsics** jugoszláv külügyminiszter ura »Matin«-nak adott nyilatkozatában koncedálta, hogy ő és kormánya szervezték és finanszírozták ezt az államcsíny. Megengedi-e a népszövetségi paktum, hogy egyik tagállam, Jugoszlávia, behatoljon a másik tagállam területére.

2. **Mussolini** ur 1926-ban az albán népre, amelyet **Achmed Zogu** terror alatt tart, rákényszerítette az olasz-albán szerződést és az olasz protektorátust. Vajon a népszövetségi szerződés megengedi-e, hogy az egyik tagállam, Olaszország megsemmisítse egy másik tagállam függetlenségét és gyarmatává tegye az országot?

3. Az olasz-albán szerződés az imperialista Olaszország invázióját jelenti a Balkánon. A balkáni népek előbb-utóbb az előtt a dilemma előtt fognak állni, hogy vagy meghajoljanak az imperialista olasz járom alatt, vagy pedig felvegyék a küzdelmet szabadságukért, ami bizonyosan balkáni és európai háborút fog előidézni. Megengedi-e a népszövetségi paktum, hogy Olaszország csel-szövéseivel új balkáni- és világháborút idézzon elő? Milyen lépéseket hajlandó tenni a Népszövetség, hogy egyik tagját megvédje a másikkal ártalmas támadásai ellen?

— Ezt a kérdést az albán nép, a balkáni népek és az összes kis népek, amelyek ugyanolyan veszélyben vannak, intézik a Népszövetséghez. Ha a Népszövetség további hallgatással felel, azt kell hinnünk, hogy lemondott békemisztszóiáról és **Wilson békebizottságát** lecseréli **Mussolini** teketeingével. Ez szomorú vége lenne egy gyönyörű ember álomnak. Ha a Népszövetség nem akarja ezt, akkor mindent meg kell tennie, hogy megajvítssa az olasz-albán paktum által teremtett helyzetet és helyreállítsa Albánia függetlenségét.

BI-OXYNE 3 nap alatt fehér fogak
FOGPOR-PASTA-SZÁJVÍZ.

KISEBBSÉGI ÉLET

A lengyelországi német népközösség most tartotta Lodzban az évi közgyűlését kétszázhatvanhat helyi szervezet részvételével. A közgyűlésen súlyos panaszok hangzottak el a lengyel kormány iskola- és egyházpolitikájával szemben. Leszögezték, hogy az utolsó esztendőben a lengyel hatóságok több mint négyszáz német iskolát zártak be. A kétnapos konferencia eredményeként a kongresszus résztvevői a következő egyhangú deklarációt hozták: »A lengyel belpolitikai helyzet, tekintettel a mértékadó lengyel körök és a német kisebbség viszonyára, az utolsó esztendőben nem változott. A németeket még mindig másodosztályú állampolgárokként tekintik és kezelik. A Pilsudszky-kormányban keservesen csalódtunk, mivel néhány barátságos gesztuson és üres ígéreteken kívül eddig mitsem kaptunk tőle. A Pilsudszky-kormány még arra sem volt ideje, hogy meghallgassa népünk panaszait. Igen fájdalmasan érinti a németeket a német iskolák mostoha kezelése. Az évtizedes, fáradságos munkával felépített német iskola tulnyomó részében romokban hever. A német gyermekek ezreit megfosztották az anyanyelven való tanulást, sőt hitoktatás lehetőségétől. A falvakban terjed az analfabetizmus; a német gyermekeket a lengyel iskolákban a lengyel gyermekek és tanítók sértegetik és kiozzák. Az evangélikus imaházak erőszakos elkobozása egyre gyakrabban megismétlődik. Ez a németeket legszentebb érzelmeiben sérti és árt az állam tekintélyének külföldön. A németek számára, akik javarészt az evangélikus egyházhoz tartoznak, égető a templom-kérdés rendezése. A lengyelországi evangélikus egyház élén még mindig kinevezett vezetőség áll, amellyel szemben az összes egyházközösségek a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetnek«. A határozat megállapítja, hogy a németek elkeseredése leírhatatlan és ha a varsói kormány idejében nem orvosolja a sérelmeket, úgy a legrosszabbtól kell tartani.

*

Bánffy Miklós gróf, volt magyar külügyminiszter, akinek titokzatos missziójáról sokat irtak a lapok, nemrégiben Aradon járt, ahol az erdélyi írőkkel irodalmi estélyt tartott. Az Erdélyi Hírlap munkatársa felkereste Bánffy grófot, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Eljöttem, mert súlyt helyezek arra, hogy az aradi közönséget megismerjem. Teljes erővel dolgozom azon, hogy az erdélyi irodalom lendületet nyerjen és ezért végtelenül örültem, mikor huszonnyolc erdélyi író szövetezése, a Helikon, Marosvécsen megalakult. A főcélunk az, hogy lehetővé tegyük az erdélyi írók érdemes műveinek kiadását és e célból vettük át a Szépműves Céh könyvkiadó vállalatát és a napokban kerül a könyvpiacra első két kötetünk, az Erdélyi Almanach. Vállalkozásunk elé mindezt nagy érdeklődéssel néznek és a Szépműves Céh kétszázötven tagjának létszámát sikerült ötszázra emelni. Beleptek külföldi pártolótagok is. Sorra járjuk most az erdélyi határszéli városokat, melyek Erdélyhez csatoltattak, tehát erdélyieknek tekintjük és igyekeznünk mindenütt az érdeklődést felkelteni. Ahogy a könyvkiadó vállalat a megfelelő arányban kialakul, sorra vesszük az Erdélyi Helikon című folyóirat kiadását.

*

A nemzetiségi kisebbségek nemzetközi helyzetéről tartott előadást a német népszövetségi liga rendezésében C. G. Bruns, a kisebbségi jogok német előharcosa. »Az a körülmény, — fejtette ki többek között Bruns dr. — úgy a kisebbségi probléma mindinkább nemzetközi jellegű lett, a versaillesi szerződés kisebbségvédelmi határozatainak köszönhető, mivel ezek mindenütt panaszokat és nyugtalanságot váltottak ki. A kisebbségvédelem nemzetközi jellege azonban nemcsak jogelméleti, hanem karitatív motívumokból fakad. Az európai kisebbségi problémát csakis az európai összrend keretében lehet megoldani. Versaillesben főként a keleti államokra hárították a kisebbségvédelmi szerződések előadását. A gyakorlatban azonban ki-

tűnt, hogy a kisebbségeket a nemzetközi szerződések alapján külön államtörvényekkel is szükséges megvédeni. Az európai népek együttműködését nem lehet a kisebbségek elnyomásával felborítani, ezért szükséges, hogy a kisebbsé-

gekről szóló állami alaptörvények mondják ki az összes állampolgárok egyenjogúságát.« Bruns dr. fejtegetései után Weber Siegfried dr. szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy olyan sovén politikus, mint Clemenceau is kifejezetten el-

ismerte a nemzeti kisebbségek egyenjogúságát, amikor a béketárgyalások idején hangoztatta Lengyelország azon kötelezettségét, miszerint respektálni tartozik az őslakos német kisebbség összes megszerzett, régi jogait.

Marokkóban lemészároltak egy francia osztagot

Véres bosszu a büntető expedícióért

Párisból jelentik: A spanyol határ közelében, Uezzán vidékén a marokkói francia csapatok egy osztagát a lázadó törzsek megrohanták és két francia tisztet, két altisztet, valamint negyven benschülött katonát lemészároltak.

A Ktama törzs, amely spanyol területen lakik, nemrég felázadt és az utóbbi időben a lázadók többször betörték francia területre. Ezért a marokkói francia haderő parancsnoka büntetőexpedíciót küldött ki, amely visszaverte a lázadókat.

Amikor a büntetőexpedíció tagjai uton voltak visszafelé, helyből érte őket a törzs támadása, amelynek során Bournignon ezredes is elesett. A marokkói események francia kormánykörökben nagy nyugtalanságra adnak okot.

Törvényszéki bíró – bünszövetkezet élén

Dr. Nagy István budapesti törvényszéki bíró kényszeregyezés alatt álló cégekhez olyan ügyvédek nevezett ki vagyonszűrésre, akik megfeleltek vele keresetüket — Hónapok óta folyt titokban a nyomozás a bíró és büntársai ellen — Bankbetétjei és háza volt a bírónak Előkelő ügyvédek is gyanu alatt állnak

A törvényszéki bírót és tizenhét büntársát őrizetbe vették

Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányság kedden egy hónapok óta a legnagyobb titokban folyó nyomozás után megdöbbentő és a magyar bünyügyi krónikában szinte egyedülálló büncselekményben fejezte be a nyomozást, amelynek utolsó fázisaként

dr. Nagy István budapesti törvényszéki bírót és tizenhét büntársát, tulnyomóan ismert budapesti ügyvédek hivatalos hatalommal való visszaélés, zsarolás és megvesztegetés büntetnének nyomaték gyanúja alatt előállították a rendőrségen

és nyomban megkezdtek kihallgatásokat.

Igazságszolgáltatás — pénzért

A budapesti polgári törvényszéken már hosszú hónapokkal ezelőtt megdöbbentő híreket kezdtek suttogni az ügyvédek. Arról beszéltek, hogy a kényszeregyezési tárgyalásokat lefolytató bíró, névszerint dr. Nagy István nem bíróhoz méltó módon járt el a jogkereső felekkel és az érdekeiket képviselő ügyvédekkel szemben. Később ez a szóbeszéd már határozottabb formát öltött és arról volt szó, hogy Nagy István

Sokszázmillió bankbetétek és házvétel

Sztrache Gusztáv főügyész az igazságügyminiszter utasítására magához rendelte Katona Rezső rendőrfőtanácsost és Barta Gyula rendőrtanácsost, a rendőrség intellektuális osztályának két vezetőjét, akiknek átadta Petőcz táblabíró vizsgálatának összes iratát. A két rendőrtisztviselő hetekig tanulmányozta az iratokat, majd bevontak a tanácskozásba egy detektívcsoporthoz és több más rendőrtisztviselőt és teljes apparátussal megindult a nyomozás. Tizenöt rendőrtisztviselő és harmincöt detektív nyomozott a kinos ügyben három hónapon keresztül és ezalatt négy évre kiterjedő visszaéléseket derítettek fel.

Megállapította a rendőri nyomozás, hogy

Dr. Nagy István bíró központja volt egy szövetkezetnek, amely vagyonszűrésre állások kihasználására alakult. Ügynököket tartottak, akik felháltatták azokat az ügyvédek, akikkel Nagy az általa megállapított ügyvédi tiszteletdíjra feles üzleteket kötött.

Kiderült a nyomozás során, hogy dr. Nagy Istvánnak a Magyar-Olasz Bankban betétkönyve és folyószámlái vannak. Nagy István és Erzsébet néven és

dr. nem egyformán méri az igazságot. Később már arról is beszélni kezdtek, hogy

a kényszeregyezési tárgyalások folyamán Nagy István bíró az általa, illetve ügynökei által megszerzett vagyonszűrésre olyan hallatlan nagy összegű munkadíjakat állapít meg, amelyek merőben szokatlannak voltak az eddigi gyakorlatban és ezeket az összegeket megfizeli az ügyvédekkel.

Amikor ezek a hírek már konkrét formát öltöttek, az ítélőtábla fegyelmi bírósága vizsgálatot rendelt el dr. Nagy István ellen, amelynek lefolytatásával Petőcz Gyula ítélőtáblai bírót bízta meg. Petőcz három hónapig folytatta titokban a legszigorúbb vizsgálatot és ennek során kétszáz tanút is kihallgatott, akik közül többen mondtak érdemleges és súlyosan terhelő adatokat, úgyhogy az ítélőtábla elnöksége is látta, hogy az ügyet csak úgy lehet teljesen felderíteni, ha a nyomozást a rendőrség veszi a kezébe. Az ítélőtábla elnöksége jelentést tett az igazságügyminiszternek, aki úgy döntött, hogy az ügy minden részletére sürgősen teljes világosságot kell deríteni.

voltak napok, amikor a törvényszéki bíró három-négy, egyenkint 50—100 millió betétet is elhelyezett a bankban.

Az Erzsébet névre szóló titkos betétek Nagy István felesége, Horvát Erzsébet volt a tulajdonosa. Megállapította a rendőrség azt is, hogy Nagy nemrég megvette a Király-uccai Bérház-Részvénytársaság tulajdonában levő Király-ucca 98. számú ház részvényeit és készpénzzel egy milliárd és százmillió koronát fizetett a házáért.

A részvények tulajdonosaként a bíró felesége és két kislánya szerepeltek. Kiderült az is, hogy több helyen, ahol a kényszeregyezés alatt álló cégeknek a Nagy által kinevezett vagyonszűrésre dolgozott, szerepelt egy Lubik Juci nevű hölgy, aki mindezekben a helyeken egyenesen dr. Nagy István rendelkezésére kapott alkalmazást három-öt millió fizetéssel.

A bíró által protezsált nőnek a vagyonszűrés négy hét múlva mindenütt felmondtak és ekkor három-hat havi végkielégítést kapott.

Nagy István dr., aki nemrég még egészen szegény törvényszéki jegyző

volt, amikor megnősült, a Baross-ucca 15. szám alatt egyszerű lakást bérelt. Mikor később manipulációján révén hatalmas vagyont tett szert, az Arany János-ucca 1. számú házban megvette a volt Metro-Bank nyolc szobás irodáját társával, Gazda Györggyel együtt, aki mint könyvszakértő dolgozott a kényszeregyezési ügyekben. A lakás drága butorát és drága berendezését ekkor Nagy ajándékba kapta egy cégtől, amelynek kényszeregyezési ügyét ő tárgyalta.

Tizenhét előállítás

A minden részletre kiterjedő rendőri nyomozás

terhelő adatokat produkált a törvényszéki bírón kívül, három könyvszakértő, egy jegyző és tizenegy ismert budapesti ügyvéd ellen is,

úgyhogy a rendőrség referátuma alapján Sztrache Gusztáv főügyész hivatalos hatalommal való visszaélés, zsarolás és megvesztegetés címén indította meg az eljárást dr. Nagy István és társai ellen és vasárnap délelőtt utasította a főkapitányságot, hogy valamennyiüket állítsák elő. Ennek az utasításnak a főkapitányság kedden tett eleget.

A főkapitányság detektívjei kedden reggel megjelentek az Arany János-ucca 1. számú házban egy rendőrkapitány vezetésével és felmutatták dr. Nagy István törvényszéki bírót az elővezetési parancsot. Ugyanekkor a ház harmadik emeletén lakó Szántó Béla könyvszakértőt, a Metro-Bank volt igazgatóját is előállították.

A rendőrség mindkét lakásban házkutatást tartott és nagyszámu levelet és iratokat foglalt le.

Nagy István és Szántó Béla kihallgatását a főkapitányságon azonnal megkezdtek.

A délelőtti órákban a rendőrség még tizenhét előállítását fogantatosított és a következőket állította elő a rendőrségen: dr. Bogya István ügyvéd, dr. Gazda György törvényszéki könyvszakértő, dr. Sellő V. István ügyvédjelölt, dr. Márk István, dr. Márk Sándor, Nagy Valér, dr. Balla József, dr. Szilárd Imre, dr. Hercfeld Samu dr. Csillag Jenő, dr. Pajzs Elemér, dr. Simonovics Pál, dr. Vajda Ernő, Benyovics Huszár Imre, dr. Nagy Istvánné született Horváth Erzsébet, dr. Kleszár Jenő és Lubik Juci. Valamennyit előállított kihallgatását a rendőrség azonnal megkezdte és a kihallgatások egész nap tartottak.

Áprilisban kicserélik

Jugoszlávia és Magyarország a telekkönyveket és levéltárakat

Dr. Pécs Dusán igazságügyminiszteri osztályfőnök nyilatkozata

Noviszadról jelentik: Dr. Pécs igazságügyminiszteri osztályfőnök, a BBB. igazságügyi osztályának vezetője szerdán és csütörtökön Noviszadon időzött és hosszasan tanácskozott Dimsics Alekszander, semmitörvényszéki elnökkel, dr. Popovics Milivoj, felelősségi bírósági igazgatóval és dr. Belajdzsics Vladimír törvényszéki elnökkel és ezalkalommal főleg a kicserélésre váró magyar-jugoszláv telekkönyvi és levéltári anyag előkészítési munkálatai iránt érdeklődött.

Dr. Pécs Dusán noviszadi tartózkodása alatt nyilatkozott a Vajdaság közönségét érdeklő aktuális bírósági kérdésekről. Elmondta, hogy a vajdasági bíróságok működése örvedetes módon mindjobban közeledik a békebeli tökéletes színvonalra. A legtöbb bíróságnál erősen megegyeztek a hátralékok. A noviszadi semmitörvényszék területén működő törvényszékeknek az összes megszervezett bírói állásokat betöltötték, a járásbíró-ságoknál három bírói állás van betöltetlen, amelyek rövidesen betöltésre kerülnek. A takarékosági intézkedések során azonban az eddigi 88 törvényszéki bírói állást 84-re és a 73 járásbírói állást 69-re mérsékeltek.

Elmondta az osztályfőnök, hogy noviszadi tartózkodása alatt személyes tárgyalásai során akart meggyőződni a szükségletekről és a kívánságokról és az iránt érdeklődött, hogy mennyire haladtak azok a munkálatok, amelyek Jugoszlávia és Magyarország között a határmenti és az átcsatolt területek telekkönyveinek és irattári iratainak kölcsönös kicserélését készítik elő. Mint már többször megírtuk, a két ország között 1924. december 14-ikén konvenció jött létre az ezekre vonatkozó telekkönyvi és irattári iratok kölcsönös kicserélésére nézve. Megállapította dr. Pécs Dusán, hogy az illetékes bíróságok elkészültek a munká-

kával és a kicserélés áprilisban, de legkésőbbben májusban végrehajtható lesz.

Végül a noviszadi törvényszéknél tapasztaltokról nyilatkozott az igazságügyminiszteri osztályfőnök, aki erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Örömmel kell megállapítanom, hogy Noviszadon dr. Belajdzsics Vladimír törvényszéki elnök mintaszerű állapotokat teremtett. Dr. Belajdzsics kiváló értékes

elnök, aki minden elismerést és dicséretet megérdemel.

A minisztérium vezető állásban levő osztályfőnökének ez az elismerő nyilatkozata csak megerősítése annak az általános dicséretnek, amellyel a noviszadi törvényszék területén élő jogkereső közönség viseltetik a törvényszéki elnök kiváló tudása, erélye és ügybuzgalma iránt.

Az észak-kínai csapatok fel akarják adni Sanghait

A kantoni csapatok főparancsnoka a bolsevista irányzat ellen

Londonból jelentik: Sanghai-i jelentés szerint a kantoni és az északi szövetséges seregek közt folyó harcok hevesége egyre fokozódik.

A kantoniak óriási erőfeszítéseket tesznek, hogy birtokbavegyék Nankingot.

A Sanghai—nankingi vasutvonal északi végpontját. A nankingi amerikai és angol konzul utasítására

az európai lakosság már elhagyta Nankingot.

Csang-Csung-Csang tábornagy hétfőn összehívta alvezéreit és ismertette előttük a kedvezőtlen hadihelyzetet. Hir szerint

felmerült az az eszme, hogy az északi csapatok feladják Sanghait és észak felé vonulnak vissza.

A Csing-Tauban állomásozó kínai hajóhad közölte Csang-Csung-Csang tábornaggal, hogy csak akkor indul Sanghaiba, ha előbb a legénységnek kifizetik három havi zsoldját és új egyenruhát adnak. Ugy látszik, hogy a Csing-Tauban állomásozó hadihajók is követik azoknak a hajóknak a példáját, amelyek átpartoltak a kantoniakhoz.

A kantoni nacionalista pártok végrehajtó bizottsága hétfőn Hankauban konferenciát tartott, amelyen

San-Kai-Sek tábornok, a kanto-

ni hadsereg jelenlegi főparancsnoka értésére adta a végrehajtó bizottságnak, hogy a hadsereg radikális átszervezéséhez semmi körülmények közt sem járul hozzá és államcsinnyel ragadja magához a hatalmat, ha Kantonban a bolsevista irányzat kerülne túlsúlyba.

San-Kai-Sek tábornok erélyes állásfoglalásának a hatása alatt a végrehajtó bizottság úgy határozott, hogy a hadsereg irányítását továbbra is a tábornok kezébe adja.

A kantoni extremisták hétfőn este felvonulást rendeztek, de San-Kai-Sek katonái szétkergették őket.

Mint Londonból jelentik, az angol alsóház hétfő esti ülésén végleg jóváhagyta a tengerészeti minisztérium költségvetését és nagy többséggel megszavazta a munkáspárt indítványát, hogy a túlzott tegyverkezés elleni tiltakozás jeléül a haditengerészet legénységi állományát száz fővel csökkentik.

A tengerészeti minisztérium költségvetésének alsóházi vitája szokatlannál élénk visszhangot váltott ki az angol sajtóban és rendkívül kiélezte az ellentéteket a konzervatív és liberális lapok között.

A liberális sajtó már napok óta

a tengerészeti leszerelés mellett ir.

amire a konzervatív párt vezető orgánuma, a Morning Post a következő feltűnő cikkben válaszol:

— A locarnói szellem, amint jött, úgy el is mulhat. A Népszövetség ezerszámra gyárthatja a jó és rossz jegyzőkönyveket, a világbéke ügyét ezek a jegyzőkönyvek egy lépéssel sem fogják előbbre vinni.

A mai zürzavaros helyzetben az angol haditengerészet az egyetlen fix pont,

az angol hadiflotta a béke egyetlen komoly biztosítója. Beszélhetnek leszerelési konferenciákról és tehetnek Angliának bármilyen javaslatokat.

az angol közvéleménynek tudnia kell, hogy az angol hadiflottát holmi kétes értékű jelszavakért nem szabad feláldozni.

Nem gyónhatnak és áldozhatnak

nők Szarajevóban, kik divatos ruhát viselnek

Szarajevóból jelentik: A szarajevói katolikus templomban kedden kifüggesztették dr. Sztarics szarajevói érsek pásztorlevelét, melyben kikelt az »erkölcstelen modern női divat« ellen.

A pásztorlevél közli, hogy a katolikus lelkészek a jövőben csak azokat a nőket engedhetik szentgyónáshoz és áldozáshoz, akik nem viselnek dekoltált, moderndivatu ruhákat. A mérték, ami szerint a papoknak el kell járni: *legalább térdig érő szoknya, csukott blúz az egész kart beföldő ujjal.* A pásztorlevél szerint, akik a követelményeknek nem felelnek meg, nem részesülhetnek a szentségekben.

Az érsek pásztorlevele a szarajevói katolikusok közt nagy izgalmat keltett.

Első szerelmem ó!...

A Bácsmegeyi Napló ezer dínáros novellapályázatán közlésre érdemesített pályám.

Jogászkoromban volt. Huszéves voltam. Az előjáték, amelyben nem szerepeltem, ez volt: Bogdán Mátyás özvegy lett. Házassága gyermektelen volt és így egyedül maradt. Nagyon a szívére vette a felesége halálát. Nem evett, nem ivott rendszeresen. Tudniillik keveset evett és sokat ivott. Így ment ez hónapokon át. Teljesen leromlott az öreg. A lakása pusztulásnak indult és teljesen elzúllott volna, ha a házmesterék nem veszik gondjaikba. Nem is annyira a házmesterék, mint inkább Miliesi, a házmesterék tizennyolc éves lánya. A család nagyon közönséges, de a lány nagyon szép volt. Azt mesélték, hogy a házmesterlányok hagyományához híven a szűz pályára akart lépni. De nem volt sem tehetsége, sem hajlama. Tehetsége a színpadhoz és hajlama a színpadon kívül álló játékhöz. Amikor Bogdán meghalt, Miliesi nagy részvétet mutatott. Először a lakást hozta rendbe és úgy kicsinosította, hogy az öreg Bogdán majd hanyatt esett, amikor belépett. Aztán mindig jó ebéd, finom vacsora várta. Ebéd után szieszta céljaira mindig el volt készítve a diván mellé a szék, rajta újság és hamutálca. Miliesi úgy gondoskodott róla, mintha a testvére, a lánya vagy... no igen... a felesége lett volna. És a gyszérv letelével az is lett. Az ötvennyolc éves Bogdán Mátyás elvette a tizenkilenc éves Kovács Miliesit. Boldogan, nyugodtan, csendesesen éltek. A régi házból persze kiköltöztek. Az asszonyka cimbalmozni tanult. (Akkoriban divatos hangszer volt.) Szép cimbalmot vett neki az öreg és egy fiatal cigány járt hozzá, az tanította. A cigányon nem az volt a feltűnő, hogy zeneiskolát végzett, hanem, hogy, szőke volt.

Ez volt az általános helyzet, amikor velük megharagtóztam. Egy házban laktunk. Bogdán meghívott. És én gyakran látogattam el hozzájuk, rendszeren vacsora után. Kedélyesen elbeszélgettünk, vagy lórumot játszottunk. Szerelmes lettem a szép Miliesibe. A legjobban szerettem két ártaflan nézésű, gyermekeken tiszta kék szemét. Ez volt az első teljesen kifejlett szerelmem. Eleinte csak sóhajtoztam odahaza egyedül. A mikor már szerelmem mélységét minden irányban felmértem, merész lépésre határoztam el magamat. Tudtára adom Miliesinek, hogy szeretem. De hogyan? Ha Bogdánékhoz mentem, mindig kezet csókoltam Miliesinek. Erre alapítottam tervemet. Elhatároztam, hogy legközelebb egymásután kétszer nyomom ajkamat az imádott nő kezére. Egy asszony ezt meg fogja érteni.

Már most mi fog történni?

Vagy összeráncolja sima fehér homlokát és a megbántott nő méltóság lecsúszó tekintetével fog engem, a vakmerőt illetni... akkor le fogok mondani róla. Elvégre Miliesi nem szabad és nekem nincs jogom, hogy családi békéjét megzavarjam. Vagy tünni fogja a kettős kezesókot, sőt — talán — meg is szorítja kezemet és akkor... akkor lángba borult az agyvelőm és nem tudtam végiggondolni az ügyet. De... az is lehet, hogy a megsértett nő férjének szól. Mi lesz akkor? És már láttam magamat, amint a felém meredő pisztoly fekete csövét nézek egy erdő tisztásán. De én nem fogok célozni! Fegyveremet a levegőbe lövöm ki. Mindegy! Aki szeret, az az életét is kockára teszi. Ezzel tartozik szerelmemnek és férfiaságának.

A kettős kezesók megtörtént. És mert Bogdán a másik szobában volt ekkor, a két kezesók hosszú, nagyon hosszú volt. Még arra is vetemedtem, hogy a szép kék szemekbe nézzek. Miliesi derűsen mosolygott, mint mindig. A kék szemek olyan ártaflanul néztek rám.

Pedig észre kellett vennie! Már akkor

tudtam, hogy reitély a nő. Az örök szifkusz. Ezen az estén olyan izgatott voltam, hogy nem bírtam sokáig maradni. Amikor bucsúztam, olyan csókor préseltem Miliesi kezére, hogy majd szétnyomtam. Ő akkor is mosolygott, de a másik kezével — az öreg Bogdán éppen a pipájával ballódott, amely nem akart szelelni — végigsimogatta a hajamat. Minden idegszálam megremegett ettől az érintéstől. Futottam a szobámba és ruhástul belevettem magamat az ágyba. Boldog voltam. Imádatl fontam körül a szeretett nőt, akinek élete — ezt tudtam — mártíromság.

Lángoló verseket irtam hozzá és titokban a kezébe csusztattam. Sokszor megborzadtam, amikor szerelmemre gondoltam. És vádoltam magamat, hogy megbolygattam Miliesi lelkének nyugalomát. De boldog voltam! Titkom volt, veszélyes nagy titkom, amiről senki sem tudhatott, csak ő, az édes, a drága.

Arra is gondoltam, hogy egyszer — talán — meg fogom csókolni. Milyen édes idők voltak azok! Milyen gyönyörű, mámoros órákat töltöttem ott náluk az ódon butorzatu szobában. (Az első feleség hagyatéka volt.) A polituros asztalon, amelyen nem volt abrosz, csak keresztben egy aranyrojtos himzett »futo«, nagy képes album ékeskedett London, Páris, Berlin képeivel. Ezt szoktuk nézegetni ketten. És képzeletben utazgatunk és a valóságban a kezünk, a térdünk gyakran összeért, sokszor a hajunk is, ha a képeket közelebről megnéztük. És a Westminster Abbey komor épülete fölött ajkam a nyakához ért...

Ha kártyáztunk, lábam az asztal alatt felfedező utra indult és addig nem nyugodott, amíg a törökös mintájú pongvolán keresztül Miliesi lábának melegét meg nem éreztem.

Idáig fejlődött szerelmem, amikor beütött a katasztrófa, amelyben szintén nem volt szerepem.

Egyik este később — kapuzárás után — jöttem haza. Csengettem. Amikor a házmester kaput nyitott, így szólt:

— Na, mit szól a fiatalur a skandalumhoz?

— Milyen skandalum?

— Hát nem tudja a fiatalur?

— Nem én. Semmit sem tudok.

— Hát ami Bogdán uréknál történt.

Elállt a szívvehésem. Talán Bogdán megtalálta a verseimet? Izgatottan sürgettem a házmestert.

— Mi történt? Mi? Beszéljen hát!

— Hát az így volt kérem. A nagyságának ma délután cimbalomórája volt. Egyszerre csak hazajött az öregur. Hát aztán megvolt. Rajtakapta őket.

— Kiket? Hogy? Mi?

— Hát az asszonyt. Meg a cigányt. Azt mondják, az öregur névtelen levelet kapott. Azért jött haza. Nagy kravall volt. A cigány az ablakon ugrott ki a gangra. Az asszony hazaszaladt. A mamájához. Az öreg teljesen megharagodott. Káromkodott, tört zuzott. Aztán meg sirt. Hát ez volt. Mit szól hozzá a fiatalur?

Nem feleltem. Felsiettem a szobámba és sokáig ültem az asztalom mellett. Amihez én reszkető kézzel, elfogódott szívvel hozzá se mertem nyulni, azt más — nem az, hogy cigány — de más, röhögve elvette!

Ahol én csak sóhajtoztam, vágyódtam, álmodoztam, ott más — nemesak hogy más de egy cigány — durván toltódott, jóllakott!

Düh, szegény, utálat borított el.

Ekkor tanultam meg először, hogy az élet színpadán a klasszikus drámai szabályok nem kötelezők. Othello gyanu alapján megölte nejét. Lukrécia »hideg vasat merített magába«. Melinda megöregült. Ebben az esetben még a drámai vég is elmaradt. Három nap alatt az ügy rendeződött. Az asszonyka visszatért. Az öreg Bogdán egy hét múlva újra mosolygós, elégedett gömbölyű emberke volt. Csak éppen a cimbalmot adták el. Tehát mégis valami.

En azóta kerültem őket. El is költöztem abból a házból.

De Miliesi sokáig nyílt a szívemben. Első szerelmem ó!...

Lehetett-e embert ölni Rác revólverével?

A keddi főtárgyaláson kihallgatták a fegyverszakértőket — A szakvélemények szerint Rác revólvere primitív fegyver, amellyel két-három lépésről csak abban az esetben lehet emberi életet kioltani, ha a golyó a nyakon a főütőeret találja — Célozni egyáltalán nem lehet a fegyverrel — Risztics ügyvédjelölt, Momirovics főkapitányhelyettes és dr. Havas Emil kihallgatása

A vádlott megrongált idegállapota miatt a főtárgyalás elhalasztását kérte

Izgalmas részletekben bővelkedett a Rác-pör keddi főtárgyalása, amelyet délelőtt kilenc órakor nyitott meg Pavlovics István törvényszéki elnök. A tanúkihallgatások előtt Kengyelác Milivoj dr. védő indítványozta a léción kihallgatott Forgács Dezső megesketését. Csulnovics Ferdó dr. államügyész tiltakozott Forgács megesketésé ellen.

— Forgács, ha megesküdne — mondotta — hamis esküt tenne.

mert kihallgatása alkalmával mindenki meggyőződhetett arról, hogy ellentmondásokba keveredett.

Forgács volt az, aki a vádlottal mindenben összejátszóft Forgács volt az, aki ötvenháromezer dinár értékű olajat és szentet elrejtett lakásán.

Forgácsnál rejtett el mindent a vádlott és Forgácson keresztül intézte összes manipulációt. Különböző is a tanu vallomása csupa ellentmondásokból áll és ezért ellenzem, hogy a bíróság megeskesse.

Forgács ellen a hamis bukásban va-

„Meg fogom bosszulni magam“

Risztics Bozsídárt, Dimitrijevic Drágó dr. felöltött hallgatta ki tanuként a bíróság. Risztics vallomásában többek közt elmondotta, hogy főnöke megbízásából Topolára ment próba árverést tartani a csödtömögben levő Rác-föld bérletére. A topolai pályaudvar és a vasúti vendéglő közötti téren találkozott Rác Györggyel. Üdvözölték egymást, majd Rác így szólt.

»Megmondhatja a főnökének, Risztics ur, hogy nagyon haragszom rá és csúnyán meg fogom bosszulni magam!«

— Engem nagyon meglepett Rác kijelentése — mondta a tanu — mert Rác és főnököm között semmi nézeteltérést nem tapasztaltam. »Ez az ön dolga« — válaszoltam akkor Rácznak — »én nem avatkozom ebbe«. Rövid idő múlva Rác megbánta kijelentését és azt mondta:

»Kérem, ne szóljon semmit főnökének, én ezt bizalmasan mondtam önnek.«

— Én erről nem is szóltam Dimitrijevicnek. A próbaárverésen, amit a vádlott udvarában tartottam meg, Rác bemutatott egy idősebb rokonának, aki az árverésen háromszáz dinár bérletet ajánlott fel holdankint a földért.

Rác, aki mellettem ült az asztalnál, megökölt és azt mondta: »Zárja be az árverést.«

— Nem tudtam, mire véliem ezt a figyelmeztetést, de tovább folytattam az árverést. Rác ekkor a fülembe súgta, hogy az árverező neki rokona és ha a földet azért az összegért megkapná, neki is haszna volna belőle. Nemsokára az illető ötszáz dinárt ajánlott fel. Rác ekkor újból megökölt és kért, hogy zárjam le az árverést. Erre én izgatottan odaszóltam, hogy hagyjon nyugodtan dolgozni. Rác erre felugrott és felalá sétált és betájával hadonászott.

Féltem, hogy a bottal rám fog ütni. A vádlott: Nem vagyok én kérem olyan veszedelmes...

A tanu: Nem igen ismertem őnt. Risztics Bozsídár elmondta ezután, hogy a vádlott október 27-én reggel az irodában volt és Dimitrijevicet kereste. Közöltem vele, hogy Dimitrijevic dr. Kikindára utazott és október 29-én tér vissza.

ló bűnrészesség miatt vádat fogok emelni.

Kengyelác dr. védő: Forgács nem a védelem tanuja! A vád idézte be.

Az ügyész: Ebben az esetben teljesen mellékes körülmény, hogy ki jelentette be tanunak.

Kengyelác Milivoj dr. hivatkozott arra, hogy a bíróság eddig minden tanut megeskettetett és kérte Forgács megesketését is annál is inkább, mert Forgács vallomása nagyon fontos. Különböző is a bíróságnak a tárgyaláson elhangzott tanuvallomások alapján kell meghozni ítéletét.

Pavlovics István elnök ezután kihirdeti a bíróság határozatát, amelyben

elrendelik Forgács beidézését a szerdai tárgyalásra, amikor meg fogják esketni vallomására.

Csulnovics ügyész semmisségi panaszt jelentett be és kérte, hogy Forgács vallomásának jegyzőkönyvi másolatát tegyék át az ügyészhez, hogy hamis tanúság és bűnrészesség végett vádat emelhesse ellene.

Az elnök: Izgatott volt akkor a vádlott?

A tanu: Akkor kövér volt a vádlott és nem látszott rajta az izgatottság.

Az elnök: Volt valami nézeteltérés főnöke és a vádlott között?

A tanu: Nem. Mindig a legszivesebb viszony volt közöttük. Főnököm mindig soron kívül fogadta Rác urat.

Az elnök (a vádlotthoz): Mondta ön Risztics urnak, hogy csúnyán megbosszulja magát?

A vádlott: Olyan bolond nem vagyok, hogy valakivel előre közöltem volna ilyen tervemet.

A tanu: Szórol-szóra azokat mondta, amit kijelentettem. Rác kívánsága szerint azonban nem szóltam főnökömmel. Rosszul cselekedtem.

A bíróság Risztics Bozsídárt megeskettette.

Mi történt a rendőrségen?

Majd Momirovics Velykó dr. szubotical rendőrkapitány-helyettesét hallgatták ki.

Az elnök kérdéseire a következőket mondotta a tanu:

— A merényletről azonnal értesültem. A helyszínre siettem, közben Rácot már elfogták és megkötözve két rendőr kísérte. Dimitrijevic lakására siettem és ott meggyőződtem, hogy a sebesülés nem életveszélyes. Közben Horvát Cvetkó főkapitányhoz vezették Rácot. Negyedóra múlva én is odaérkeztem, de

nem tudtuk kihallgatni Rácot mert létkileg teljesen depnimált és izgatott volt.

— Kérdést intéztem hozzá, hogy miért cselekedte ezt, mire így felelt:

»Elhatároztam, tönkretett.«
A vádlott állandóan reszketett, félt, öszszeférgéstelenül beszélt.

Momirovics Velykó dr. ezután előadta, hogy a tanut levezetett a rendőri kölesár szobájába és ott tartotta. Délután három órakor kezdte meg a kihallgatását és a vádlott ekkor nevezte meg védőügyvédjének dr. Kengyelác Milivoj. Kengyelác dr. egy napi gondolkodási időt kért arra, hogy elfogadja-e a képviselőletet, vagy sem.

Elnök: Kérdezte a vádlottól, hogy miért lött Dimitrijevicre?
A tanu: Igen. Azt mondta, hogy azért,

mert Dimitrijevicet őt tönkretette és az uccán a beszélgetés közben eszébe jutott, hogy már semmije sincs.

a főzéshez szükséges burgonyát is volt csaldéleitől kell kölcsönkérni. Ebben a pillanatban — mondotta —

a vér felébe tódult reszketni kezdett és anélkül, hogy tudná mit cselekszik elkövette tettét.

Elnök: Miker mondotta azt, hogy más bíróság kiküldését kívánja?

A tanu: A kihallgatás második napján, vasárnap.

Elnök: Nem látott nála egy papírszeletet, amire nevek voltak feljegyezve?
A tanu: Nem emlékszem rá.

Az elnök (a vádlotthoz): Ismeri Ön

Kiutasított közbeszóló

Kengyelác dr. (a tanuhoz): Emlékszik-e arra, hogy a vádlott más bíróság delegálását kérte, mert nem bizik a bíróság objektivitásában, fél, hogy a bírák elfogultak volt kollégájukkal szemben.

A hallgatóság soraiból valaki hangosan megjegyezte: Tako fe! (Ugy van.) Az ügyész indítványára

a közbeszólót kiverték a terem-ből.

Kengyelác dr. (a tanuhoz): Ön jegyezte fel azokat a neveket a papírszeletre Rác ur bemondása után?

A tanu: Nem emlékszem rá, de lehet, hogy ott volt.

Putnik dr. védő (a tanuhoz): Talált ön pálinkás üveget a vádlottnál letartóztatása alkalmával?

Fegyverpróba a temetőben

Szabács Péter puskaművest, mint fegyverszakértőt hallgatták ki eskü alatt.

— A revolver — mondotta a szakértő — kilenemmilliméteres centrálrendszerű. A golyó gyengébb minőségű löporral van töltve. A fegyver jól funkcionál.

Az elnök: Ez a revolver ezzel a tölténnyel alkalmas-e emberélet kioltására?

A szakértő: Próbát tartottunk a fegyverrel a temetőben. Három különböző vastagságú deszkára löttünk három lépésről. A legvékonyabb deszkát egy golyó áttörtte és eltorzította a deszkát, de a golyó nem érte a lövés irányában egyenesen a fát, hanem megfordult. A második golyó megsértette a fát, de nem ment keresztül, a harmadik az oldalán érte — vagy rosszul céloztam, vagy elcsuszott. A vastagabb tákat egy golyó sem áttörtte, csak megsértette.

A fegyverszakértő felmutatta a lövéspróba-hoz használt deszkákat, amelyek közül az egyik sziv alakúra van kifaragva.

Az elnök: Minden golyóban egyenlő mennyiségű puskapor van?

A szakértő: Nem, egyikben több, másikban kevesebb. Amikor a fegyverpróbát tartottuk, három-négy golyó a csödben maradt, mert kevés volt a puskapor.

Az elnök: Alkalmasnak tartja-e a fegyvert, hogy három lépés távolságból emberéletet kioltanak vele?

A szakértő: Nem alkalmas, mert ha át is megy a kabátban, a husban megakad.

Az elnök: Ha a nyakon a főütőeret találja, vagy a lágyékat, akkor sem?

— Ha a golyó erősen van töltve, akkor igen.

— Normális töltények mellett?

— Igen.

— Milyen távolságról?
— Ötméterről.
— Az elnök: A merénylet alkalmából öt-

dr. Sztipicset, akinek neve fel volt jegyezve a papírszeleten?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Melyik dr. Sztipicset ismeri?

A vádlott: Károlyt!

Az elnök: Ki az a dr. Sztipics Károly?

A vádlott (egy kissé gondolkodik): Valami városi főúr!

Az elnök: Hát Vujics dr.-t ismeri?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Honnan ismeri?

A vádlott: Magarasevicnek valami embere...

Dr. Momirovics: A vádlott kérte, hogy vegyük jegyzőkönyvbe, hogy nem bizik meg a bíróság objektivitásában, mert a bíróság nagyon sok tagja jó barátságban van Dimitrijevic dr.-ral, amit Ognjanov Szvetozár dr., Kiss József dr., Sztipics Károly dr., Vujics Milán dr. és Latino-

vics Milán bíró is tudnának bizonyítani.

Az elnök: Részeg volt a vádlott?

A tanu: Látszott rajta, hogy ivott, de nem volt részeg.

Az elnök ezután felolvastatta a vádlottnak a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Közben az elnök és Kengyelác védő között összeütközés támadt és az elnök erőlyesen figyelmeztette a védőt, hogy a tárgyalást ő vezeti és nem a védő.

Az elnök ezután lefordította a vádlottnak magyarra a vallomásnak azt a részét, amelyből kitűnik, hogy előre elkészítette a cédulát a kifogási tanuk neveivel.

Momirovics dr.: Igen. Két-három decis üveg volt, de csak egy ujjnyi pálinka volt benne.

Vigasztalás az alkoholban

Elnök (a vádlotthoz): Antialkoholista ön?

A vádlott: Nem. Szeretem a jó bort.

Az elnök: Mennyi bort szokott inni?

A vádlott: Az, kérem, a társaságtól függött. Van úgy, hogy egy-két litert is naponta.

Az elnök: És pálinkát?

A vádlott: Pálinkát csak az utóbbi hónapokban elkéséredésemben kezdtem inni.

Jel ltet is meglttam, hogy elkábit-sam az idegemet.

A tanu megeskették.

Az elnök: És pálinkát?

A vádlott: Pálinkát csak az utóbbi hónapokban elkéséredésemben kezdtem inni.

Jel ltet is meglttam, hogy elkábit-sam az idegemet.

A tanu megeskették.

Az elnök: És pálinkát?

A vádlott: Pálinkát csak az utóbbi hónapokban elkéséredésemben kezdtem inni.

Jel ltet is meglttam, hogy elkábit-sam az idegemet.

A tanu megeskették.

Az elnök: És pálinkát?

A vádlott: Pálinkát csak az utóbbi hónapokban elkéséredésemben kezdtem inni.

Jel ltet is meglttam, hogy elkábit-sam az idegemet.

Az elnök: Hát százezer dinárért kiáltna-e három lépésre?

A szakértő: Azért sem. Mert a golyó erősebben lehet töltve.

Szünet után Putnik Jovan dr. védő intézett kérdést a fegyverszakértőkhöz. Kérdésére Sabáczy fegyverszakértő kijelentette, hogy

első kabáton, kiskabáton, mellényen és ingen keresztül még akkor sem alkalmas, ha a golyó normálisan van töltve.

Az elnök: De, ha két lépésről eltalálja a főtőeret?

Sabáczy: Akkor normális töltés mellett, igen.

Ugyanerre a kérdésre Muszics fegyverszakértő azt válaszolta, hogy ez már nem tartozik a fegyverszakértőkre, erre az orvosok felelhetnek.

Primitív, ócska fegyver

Bata Fábián fegyverkereskedő mondott ezután eskü alatti szakértői véleményét. Megvizsgálta a fegyvert, majd az elnöknek arra a kérdésére, hogy a fegyver alkalmas-e emberölésre, a következőket mondotta:

— A fegyver jól funkcionál, a golyók syenge minőségű löporral vannak töltve. Nehéz ólomgolyók. A fegyvernek nincs nagy ereje, mert a cső és a dob között van egy hézag és ezen át a gáz egy része kicsapódik és a golyó ereje csökken.

Erősebb szöveten, kabáton, papendeklin nem megy át,

a deszkát nem üti keresztül.

Az elnök: A fegyverpróbán a héttől méteres deszkát áttütötte.

Az elnök utasítására megmutatták a deszkát a szakértőnek, aki kijelentette, hogy a deszkán világosan látszik, hogy a golyó nem hatolt rajta egyenesen keresztül. Elfordulva érte a deszkát és nem furta át, hanem a fa az ütéstől eltört és így ment át rajta a golyó.

Az elnök: Két-három lépésről képes a főtőeret megsérteni?

A szakértő: Képzeltől képes, mert a husba belemegy.

Az elnök: Nagyobb távolságról is?

Bata: Öt-hat lépésről is.

Putnik Jovan dr. védő: Lehet-e ezzel a fegyverrel három lépésről olyan biztosan célzni, hogy a főtőeret eltalálja?

A szakértő: Ezzel egyáltalán nem lehet célzni!

Az elnök: Ha valaki öt lövést ad le két lépésről, lehetséges-e, hogy egy golyó mégis eltalálja a főtőeret?

A szakértő: Véletlenül lehetséges.

Ez a revolver a legprimitívebb és a legközönségesebb, ilyeneket már nem is gyártanak

és nem is tudjuk eladni. Azelőtt is tanyai embereknek adták el, a városban nem használják.

Az elnök: Amint látjuk, a városban is használták.

Az elnök ezután megkérdezte Muszics fegyverszakértőt, hogy ha tudtak, hogy ez a fegyver nem alkalmas emberölésre, miért mentek ki a temetőbe kipróbálni, miért nem próbálták ki otthon.

Muszics: Azért, mert városban nem szabad löni.

Dr. Havas Emil levele

Györi Lajos topolai földmives tett vádlomást, majd dr. Havas Emil szuboticaai ügyvédet hallgatták ki. A tanu elmondotta, hogy a tűz után felkereste tizenegy topolai gazdálkodó, akiknek a buzája be volt raktározva Rácznál. Ezek megbizták, hogy bármilyen módon, akár csődrel, akár büntetőfeljelentés után szerezzék vissza pénzüket. Körülbelül hatszáz-ezer dinár volt ezeknek a követelése. Azért voltak annyira felháborodva, mert

Rácztól tévútra vezetett és becsapta őket.

Nekem a megbízás kellemetlen volt — folytatta a tanu — mert egyrészt a topolai megbízók igen jó embereim voltak és ügyvédi kötelességem is volt elvállalni, másrészt Rácztól huszonhét éve régi jó barátom. Elfogadtam a megbízást és vártam a fejleményeket. Erős szakos lépést nem tettem, mert reméltem, hogy sikerülni fog rendezni a dolgot. Később éppen a Ráccsal való barátságom

következtében, amikor már megbízóim türelmetlenül követelték, nem az ügyvédségnek tettem feljelentést, hanem Dimitrijevicnek írtam levelet és közöltem vele, hogy a hitelezők elvesztették türelmüket és őt is meggyanúsítják. Kötelességemnek tartottam közölni, hogy Topolán az a köztudat, hogy Rácztól a tűz után kétszáz-ezer dinárt kasszírozott be, részben követeléséből, részben holmijai eladásából. Egy ideig nem történt semmi és a jelek már olyan türelmetlenek voltak, hogy azt mondták, inkább

nem bánják, ha nem kapnak egy fillért sem, de Rácznak ülni kell.

Már engem is meggyanúsítottak klinsem.

— Egy reggel a törvényszéken találkoztam tizenöt-husz topolai emberrel, köztük legnagyobb csodálkozásomra két-három kliensem is volt. Ezek azt mondták nekem, hogy az ügyessel vagy a vizsgálóbíróval akarnak beszélni, mert nem várnak tovább. Kérték, hogy én vezessem őket a vizsgálóbíróhoz, én azonban azzal a kifogással, hogy nem mind az én klienseim, kitértem ezelőli. Ekkor

„A vádlott nem normális”

A tanu: Nem. Kötelességem még elmondani — folytatta a tanu — hogy a csödválasztmányhoz az utóbbi időben olyan kérésekkel jött Rácztól, amelyekből azt a benyomást nyertem, hogy **nem normális.**

Négy-hat nappal a merénylet előtt egészen neveltséges apróságokkal állt elő, úgyhogy dr. Kiss József vezérigazgató, a csödválasztmány elnöke figyelmeztette, hogy mi ügyvédek és elfoglalt emberek vagyunk, ne zaklasson bennünket, ilyen kicsinyes kérésekkel. Én ismertem azelőtt Rácztól, aki **tegyelmezett, józan em-**

Pihenni szeretne a vádlott

Ezután izgatott hangon, lihegve szót kért a vádlott és rendkívül sápadtan állag hallható, fojtott hangon a következőket mondotta:

— Annyira meg vannak a idegim-támadva, különösen Dimitrijevic tegnapi kijelentései miatt, hogy kérem a tárgyalás felfüggesztését

két-három napra, hogy kipihenhessem magam egy küssé és a fürdőben hideg tussokat kapjak.

Kengyelac Milivoj védő csatlakozott a vádlott indítványához, mert már olyan izgatott és ideges lelkiállapotban van, hogy nem tudja figyelemmel kísérni a

azt kérték, hogy legalább tolmácsoljam kívánságukat. Ezt megígértem és bementem velük a vizsgálóbíróhoz és ekkor ők kijelentették, hogy kívánják, hogy Rácztól tartóztassák le és határozottan állították, hogy nagyobb összegeket rejtett el. A vizsgálóbíró telefonált csödtömeg-gondnoknak, aki azt válaszolta, hogy éppen nála van Rácztól és ha délig nem rendezik az ügyet, cselekdjék a vizsgálóbíró belátása szerint. Három nap múlva Rácztól letartóztatták.

Csulnovics dr. ügyész: Ha Rácztól nem kérte volna a csődöt, akkor is megtörtént volna a csödnívítés?

A tanu: Igen, mert dr. Kellert ötven-ezer dináros követelés miatt, én pedig hatszáz-ezer dinár követelés miatt kértém volna.

Az ügyész: Milyen volt Rácztól vagyoni állapota a háború előtt?

A tanu: Gazdag ember volt már akkor is.

Az elnök: Ön, mint a csödválasztmány tagja talált-e valami inkorrekttséget a csödtömeggondnok vagy helyettesének magatartásában?

ber volt és éppen ezért tette ekkor rám azt a benyomást, hogy nem egészen normális.

Az ügyész és a védő kérdéseire ezután a tanu a megegyezés lehetőségéről és a csödválasztmány üléséről beszélt, majd kijelentette, hogy a csödválasztmány foglalkozott azokkal az eladásokkal, amelyeket a csödtömeggondnok a tömegből eszközölt, de a törvény alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezeknek felülbírási nem tartozik a csödválasztmány hatáskörébe.

A tanut megeskették.

tárgyalást.

Csulnovics ügyész ellenezte a tárgyalás elhalasztását és azt mondta, adjanak felóra szünetet, hogy a vádlott kipihenhesse magát.

A bíróság úgy határozott, hogy a tárgyalást megszakítja, a délután folyamán törvényszéki

orvószakértők meg fogják vizsgálni a vádlottat.

a szerdai tárgyaláson az orvosok béterjesztik véleményüket és azután, fog a bíróság határozni. A főtárgyalás folytatását az elnök szerda délelőtt félkilencre tűzte ki.

A Zorka-gyár megmentése érdekében szuboticaiküldöttség járt Beogradban

Dr. Sztipics Károly főispán vezette a küldöttséget, amely felkereste Uzunovics miniszterelnököt is

Beogradból jelentik: A szuboticaai Zorka-gyár ügyében kedden dr. Sztipics Károly főispán vezetésével egy szuboticaai küldöttség érkezett Beogradba, hogy a rézgálic várműjének tervezett eltörlése ellen tiltakozzon a kormánynd.

A küldöttséget, melynek tagjai voltak dr. Sztipics Károly főispán, Manojlovics Dusán, Damjanovics Stevan főkapitány, Markovics Gyura, Markovics Joca, Presics Miska, Damjanovics Milán, a szuboticaai Lloyd főtitkára, Szuvajcsics Sándor városi főszámvevő, dr. Kocics Mirkó, a noviszadi kereskedelmi és iparkamara főtitkára, dr. Gregorics Svetko, a beogradi gyáriparosok titkára és a Zorka-gyár három munkása, dr. Radonics Jován képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke vezette Uzunovics miniszterelnökhöz és az egyes szakminiszterekhez.

Uzunovics miniszterelnök megígérte a küldöttségnek, hogy a kérdést tanulmányozni fogja és a rézgálic várműjének eltörlését újabb minisztertanács elé terjeszti. A szakminiszterek: Simonovics Milán agrárreform-miniszter, mint a kereskedelmiügyi miniszter helyettese, Markovics Bog-

fejtése nagy hatást gyakorolt.

A küldöttség Nedics tábornokot, a honvédelmi tanács titkárát is felkereste, aki szintén teljes megértést tanúsított a küldöttség panaszával szemben.

Felboncolták a szentái legényháború áldozatát

Nem a sérülés a halál közvetlen oka

Szentáról jelentik: A szuboticaai ügyészség rendelkezése kedden délelőtt boncolták fel a halálos kimeneteli verekedés áldozatának, Barta Mihálynak a holttestét. Mint ismeretes, hétfőn este több legény összeverekedett az uccán. A verekedésben tíz legény sebesült meg, köztük Barta Mihály is, aki sérülésébe belehalt.

A boncoláshoz Szentára utaztak dr. Nardini Hrvoje vizsgálóbíró, Maksimovics Szveticszláv ügyész, valamint dr. Jeremias Risztó törvényszéki orvos, aki dr. Garai Boriska orvos és dr. Belleszlin Brankó orvos közreműködésével felboncolta a holttestet. A boncolás alkalmával megállapították, hogy a sérülés, amelyet széles henteskússal ejtettek, a nyak jobb oldalán van. Annak ellenére, hogy a sérülés súlyos volt és az áldozatnak nagy vérvesztése volt, az orvosok nem ebben a sérülésben látják a halál okát. A további vizsgálat során a kisagyban gennyes elváltozásokat találtak és ezért a kisagyat Beogradba küldik mikroszkópikus vizsgálat végett. A vizsgálat eredménye után fogják majd pontosan megállapítani a halál tulajdonképpeni okát.

Nagy választékban vannak **hálószobák** feltűnő olcsó árban **HEMLER** butorfüzet, Novisad

A mezőcsáti pokol

Ujabb su'gosan terhelő vallomások a miskolci hatósági munkaközvetítő hivatal ellen

Miskolcra jelentik: A miskolci hatósági munkaközvetítő hivatal botrányának bünpörében kedden folytatták a tanúhallgatásokat. Lévai Julia tanu azt vallotta, hogy a cselédlányok majdnem valamennyien beteges tértek vissza a mezőcsáti éjjeli mulatóból.

A legsúlyosabban terhelő vallomást Pírbaesi Piroška cselédlány tette. Elmondotta, hogy a munkaközvetítő hivatalból őt is Mezőcsátra küldték. Amikor megtudta, hogy hova került, menekülni akart, de Grossmann Kálmán, a mezőcsáti mulatóhely tulajdonosa nem adta ki ruháit, hanem ráförtmedt:

— Hát azért fizetek annyit a hatósági munkaközvetítő hivatalnak, hogy egyik leánynak se vehessem hasznát!

Amikor később a szerencsétlen leány valahogy mégis visszakért Miskolcra és a munkaközvetítő hivatalban panaszkodott azért, hogy Mezőcsáton erkölcstelen életre kényszerítették, a hivatal főnöke indulatos hangon a következőket mondotta:

— Hát mi vagy te, hogy neked ez a hely nem jó?

A leányt szembesítették Grossmannal, aki kijelentette, hogy Mészáros Ferencnek, a munkaközvetítő hivatal helyettes főnökének leplezetlenül megmondotta, hogy az éjjeli mulatóban milyen célra van szükség a leányokra.

A tárgyalást szerdán folytatják.

Vendéglőkbe és lakásokba **SZÉKEK** nagy választékban, olcsó és elsőrendű kivitelben. **HEMLER** butorfüzet, Novisad Világhírű gyártmányok egyedárusítója Nagyban és kicsinyben! 1679

HIREK

— **Petrovics Milivoj bácskai főispán Beogradba utazott.** Szomborból jelentik: Petrovics Milivoj bácskai tartományi főispán, kedden reggel több szombori radikális-párti vezér kíséretében Beogradba utazott.

— **Külfutás.** Vrsacról jelentik: Őfelsége Alekszandar király Ribarov Dusan vrsaci kerületi tanfelügyelőt a Szeviti Száva-renddel tüntette ki.

— **Szordán rendkívüli közgyűlés dönt Palics bérbeadásáról.** Szubotica város tanácsa szordán délelőtt tíz órára rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen véglegesen dönteni fognak Palics-fürdő bérbeadásáról. A közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a kiszélesített tanács tagjai között. A pártok köréből szerzett információk szerint a tanácsnak a bérbeadásra vonatkozó javaslatát minden ellenvetés nélkül elfogadja a közgyűlés.

— **Rádióleadó Beogradban.** Beogradból jelentik: A kereskedelmi miniszter koncessziót adott a beogradi Rádió-társaságnak a beogradi leadó felépítésére.

— **A Bácskában megszűnt a spanyol-járvány.** Szomborból jelentik: A tartományi tisztviselői hivatal jelentése szerint a bácskai tartományban megszűnt a spanyoljárvány. Az utóbbi időben mindössze egy-két megbetegedés fordult elő.

— **Katonai bevonulások.** Szomborból jelentik: A szombori katonai kerületi parancsnokság közli, hogy az 1926-ban besorozott újoncok közül azok, akiket a lovassághoz, tüzérséghez, tengerészethez, utászokhoz, hidászokhoz, szanitárszolgákhoz és az ipari utászokhoz osztottak be, március 19-ikén, a gyalogsághoz április 5-ikén, az autósztághoz április 19-ikén tartoznak bevonulni.

— **A newyorki sakkverseny.** Newyorkból jelentik: A nemzetközi sakkverseny tizenötödik fordulóján Vidmár szőz Marschal ellen a Spielmann Aljechin játszma remis, a Capablanca-Niemzovics játszmat felveszakították. A verseny állása: Capablanca 10 (1), Aljechin 8, Niemzovics 7½ (1), Vidmár 7½, Spielmann 6, Marschal 5.

— **Egy millió dolláros kártérítési per Ford ellen.** Newyorkból jelentik: Detroitban kedden kezdődött annak a nagyarányú kártérítési pernek a főtárgyalása, amelyet Shapiro csikagói ügyvéd indított Henry Ford autómobilgyáros ellen. Ford lapja ugyanis husz cikkben azt vetette Shapiro szemére, hogy azért alapította meg az ugynevezett farmerek segélyszövetkezetét, hogy a zsidó tőke érdekeit szolgálja. Ezekért a cikkekért a csikagói ügyvéd egymillió dollár kártérítést követel. Az ügyben eddig kétszáz tanut neveztek meg.

— **Hivatalvizsgálat a szubotical munkásbiztosító pénztárnál.** Kedden délelőtt Szubotica-ra érkezett dr. Tulykovics M. szociálpolitikai minisztériumi titkár, aki dr. Ugarkovics Nikola zagrebi munkásbiztosító pénztári inspektorral hivatalvizsgálatot fog tartani a szubotical betegsegélyzőnél. A hivatalvizsgálat néhány napig fog tartani.

— **Tanárl kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter dr. Keksz Ernő becskerekli tanárt a csacsaki gimnáziumba rendes tanárrá nevezte ki.

— **Hétfőn kezdődik a külügyi vita a német birodalmi gyűlésen.** Berlinből jelentik: Stresemann külügyminiszter kedden kihallgatáson jelent meg Hindenburg birodalmi elnöknel és jelentést tett neki a genfi határozatokról. A birodalmi gyűlés külügyi bizottságát Stresemann péntekre hívta össze és a birodalmi gyűlés plénumában hétfőn és kedden lesz a nagy külpolitikai vita, amelynek keretében kritika tárgyává fogják tenni Stresemann magatartását. Különösen a fajvédők részéről készülnek éles támadásra Stresemann ellen, akit azonban a kormánykoalícióban résztvevő német nemzeti párt részéről is támogatni fognak.

— **Tízmillió font sterling kárt okozott a japán földrengés.** Tokióból jelentik: A belügyminiszter beutazta a földrengés sújtotta vidékeket és most készült el jelentésével, amely szerint a legutóbbi japán földrengés következtében 3274 ember halt meg és haterzennél több a sebesültek száma. Az épületek 80 százaléka, köztük 1359 gyár üsszedült. A kár tízmillió font sterlingre becsülhető. A földrengés 26 helységben okozott pusztítást.

— **A szubotical törvényszék árverése.** A szubotical törvényszéken 1927 március 21-ikén délelőtt tíz órakor a 49. számú hivatalszobában nyilvános árlejtésen több régirendszerű írógép kerül eladásra. Feltételek a törvényszék 49. számú szobájában tudhatók meg.

— **A beogradi tartomány átveszi Bács megyétől a nekijáró értékeket.** Beogradból jelentik: A beogradi tartománygyűlés megkezdte a berendezkedést Beogradban. Az állandó választmány helyiséget keres a tartománygyűlés részére és kedden pályázatot írt ki tisztviselői állásokra is. A jövő héten fog elutazni a likvidációs bizottság Szomborba, a beogradi tartományhoz csatolt bácskai területnek megfelelő vagyontárgyak és közpénz átvétele végett.

— **A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke Beogradban.** Beogradból jelentik: Szerdán reggel Beogradba érkezik Weisz Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke, hogy résztvegyen a beogradi Agrár és Kommerciálbank ülésén. Ezenkívül tárgyalásokat fog folytatni beogradi mértékadó gazdaságpolitikai tényezőkkel. Weisz Fülöp érkezését nagy érdeklődéssel várják gazdasági körökben.

— **Meghalt a boszniai szerbek vezére.** Szarajevóból jelentik: Kedd reggel nyolcvanhét éves korában meghalt Jevtanovics Gligorije, a boszniai közelet egyik vezető alakja. Jevtanovics a boszniai szerbség vezére volt, aki 1910 óta a boszniai szaborban képviselte a boszniai szerbséget. 1914-ben, mint tiszttelartóztatták. A fogházból 1918-ban szabadult ki, akkor elnöke lett a boszniai nemzeti tanácsnak. Az első jugoszláv parlamentben a korelnöki tiszttel töltötte be. Srskics Milán törvényegységesítő miniszter apósát gyászolja benne.

— **Sorozatós kéjgyilkosságok Rómában.** Rómából jelentik: Az olasz fővárost nagy izgalomban tartja egy kéjgyilkosság, amelyet egy öt éves kisfiány ellen követte el. Az izgalom annál nagyobb, mert ez rövid időn belül már a hatodik hasonló kéjgyilkosság. A gyilkos valószínűleg ugyanaz a személy, aki az úccán magához csalja a gyermekeket és aztán végez velük. Maga Mussolini miniszterelnök ötven ezer lírát tűzött ki a kéjgyilkos kézrekerítője részére.

— **A »Nótás kapitány« bemutatója.** Farkas Imre új operettjéről, a »Nótás kapitány«-t hozza színre Szabó Márton kitaláló együttese a »Népkör« színházteremben március 21., 25., 26. és 27-én. A népszerű szerzőnek ez a nagyszerű darabja egy bájos szerelmi történet körül forog és hálásnál-hálásabb szerepekkel van tele. Szabó Márton megteszi mindent, hogy a sok sikert látott népszerű írónak a darabja ezáltal is a legpopulárisabb keretek között kerüljön a közönség elé. A darabhoz sok szép kosztüm, új díszletek készültek. A darab szereposztása meglepetést fog hozni a szubotical színházkedvelő közönségnek. Jegyek az előadásokra Krécsi könyvkereskedésében már kaphatók.

— **Nem létező kenderert adott el Noviszadon egy stárisóví elpész.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészség körözölevele alapján a paszovói esendőrség letartóztatta Nastasics Jován stárisóví elpészt, aki különböző csalásokat követett el. Nastasics múlt év szeptember 8-ikán Noviszadra ment és itt felkereste Pollák és Rössler noviszadi kereskedelmi céget, ahol mint Naumov Pája vagyonos stárisóví kendertermelő mutatkozott be és úgy a saját,

mint más stárisóví termelők kenderét kínálta eladásra. A Pollák és Rössler-cég még akkor megvett tőle 20 mázsa kenderet, amelyre Naumov 500 dinár előleget vett fel, másnap utra elhőtt a céghez és utabb nagyobb kenderetételt kínálta eladásra, amely állítólag Antunovics és Teodorovics stárisóví cégé volt. Erre is felvett 2000 dinár előleget, sőt harmadszor is eladott 13 mázsa kenderet, amelyre ugyancsak 1000 dinárt vett fel és amelyről azt állította, hogy az Arsenovics Vláda stárisóví termelő. Miután napokig nem adott életjelet magáról és a cég sürgető leveleire sem válaszolt, a Pollák és Rössler-cég fellelőst tett ellene és akkor kiderült, hogy Naumov nevű egyén stárisóví nem létezik és Naumov mögött Nasztasics Jován elpész rejtezik. Nasztasics letartóztatása elől megszökött, mire az ügyészség körözölevelet adott ki ellene és most elfogták. A szélhámost beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

— **Noviszadon emelkednek a földbérék.** Noviszadról jelentik: A város a Kaszapszka-Adán 280 hold földterület bérbeadását határozta el, melyből a Joszimfok és környékén levő, tavaly viz alá került területet minden árverés melőzésével a régi bérlőknek juttatják, hogy ezeket ilyenképpen valahogyan kártalanítsák. Hétfőn kezdtek meg a kaszapszka-Adai földek árverezését és 800 négyzetméteres (fél holdas) területekért 7-8-900 dinár évi bért értek el, míg tavaly ugyanezért a területekért 3-4-500 dinár bért értek el.

— **Egy katonai őrszemnek elsült a fegyvere és agyonlőtt egy katonát.** Noviszadról jelentik: Etinszki Lázár mosorini földműves Montenegroban töltötte katonai szolgálatát, 1923 szeptember 2-án a montenegrói Vučiternél a Sitnica-hídnál volt őrszolgálaton. Vigyázatlansága folytán katonafegyvere elsült és a golyó Beocsics Tivadar 31. gyalogezredbeli, 6-ik századhoz tartozó közkatona szivét járta át és megölte. A beogradi legfőbb katonai bíróság Etinszki Lázárt egy évi fogházra ítélte és büntetésének kitétele végett beszállította a noviszadi ügyészség fogházába.

— **Bosszúból gyújtogatott.** Noviszadról jelenik: A szombori törvényszék 1925 október 22-én két és fél évi fegyházra ítélte Gyurin Matija szombori földművest, mert bosszúból felgyújtotta szomszédjának, Barasin Jakabnak a házat, mert Barasin tartozott neki s nem akart fizetni. A noviszadi felelbiteli bíróság múlt évi május 21-én felmentette a vádlottat, mert a vádbeli cselekményt nem hitte bizonyítottának. A noviszadi semmitűzők kedden megsemmisítette a felelbiteli bíróság ítéletét és Gyurint egy évi és II havi fegyházra ítélte.

— **Műkedvelőeladás Vrsacon.** Vrsacról jelentik: A vrsaci munkás műkedvelők március huszonhatodikán este a Munkás-Otthon színháztermében előadják Vogel Max »A szerelem pavilonja« című három felvonásos operettjét.

— **Hivatalvizsgálat Becskereken.** Becskerekről jelentik: Krstics Váza, a tartományi bizottság elnöke és Zdravkovics Milán kedden este Becskerekre érkeztek és a szerdai nap folyamán hivatalvizsgálatot tartanak a megyeházán.

— **A Faust bemutatója a Lika-moziban.** Hétfőn mutatta be a Lika-mozi a megfilmesített Faustot. A film kiválóságáról már beszámoltunk egy ízben és most csupán annyit kell megállapítani, hogy költői alkotásnak a megfilmesítése talán még sohasem sikerült ilyen tökéletesen. A rendező a legművészebb megoldással tudta visszaadni a Faust sok szépségét és a költemény egész alapulatát, valamint gondolatát. A színpadon játékaról csak az elragadtatás hangján lehet nyilatkozni. Emil Janning önmagát is felülmulta ebben a filmben és nem is lehet nála tökéletesebb Meffisztót elképzelni. Kamilla Horn a legideálisabb és legszebb Margareta és Kosca Bekmann, Faust alakítója gyönyörűen átgondolt, művészi alakítást adott. A kép egyike az utolsó évek legszebb és legkomolyabb filmalkotásainak és a bemutatón megérdemelt nagy sikert aratott.

— **Horvát festőművész képkiallítása Szubotican.** Tomerlin Szlavkó, ismert nevű zagrebi festőművész kedden Szubotica-ra érkezett és péntektől—keddig kiállítást rendez képeiből a Városháza főelöcsarnokában. Tomerlin hetvenhat képet állít ki és alkotásaiból különösen a horvát nemzeti stílusú képei tűnnek ki.

— **Meghalt özvegy Mukics Simonné.** Bácsalmásról jelentik: Egy nemes életű sokat szenvedett asszony halálát jelentik Bácsalmásról. Özvegy dr. Mukics Simonné született Milodanovics Mária, hétfőn hatvanhat éves korában hosszú betegség után Bácsalmáson meghalt. Az elhunyt életében lelkes támogatója volt férjének, dr. Mukics Simonnak, aki éveken át elnöke volt a szabadkai függetlenségi pártnak és három cikluson keresztül a város második kerületét képviselte a budapesti országgyűlésen. A háboru előtti évek szenvedelmes politikai küzdelmei Mukics Simonné, amennyire lehetett, a maga szelidségével, asszonyi és hitvesi önfeláldozásával sokszor mérsékelte. A mikor férje az impériumváltozás után átköltözött Magyarországra, Mukics Simonné követte őt, lthagyva rokonai és ismerősei körét és a temetőt, amelyben drága halottjai porladnak. Elköltözése óta nem is volt Szubotican. Halálhíre váratlanul érkezett és megdöbbenést itteni ismerőseit és tisztelőit.

— **Jótét helyébe — jót ne várj.** Becskerekről jelentik: A becskerekai törvényszék hónapokkal ezelőtt tárgyalta Fohs Nándor biztosítási ügynök bűnügyét, aki ellen sikkasztás miatt emelt vádat az államügyész. A tárgyaláson a károsult társaság nem kívánta hűtlen alkalmazottja megbüntetését, mire a bíróság a vádlottat felmentette, de illeték című száz dinárt fizettetett a biztosítótársasággal. Hétfőn újabb meglepetés érte a nagylelkű biztosítótársaságot. Felszólítást kapott az ügyészségtől, hogy Fohs ellátási díját, 596 dinárt haladéktalanul fizesse ki.

Világárka:
CENDRE DE ROSE
ROUGE MANDARINE
BOURJOIS-PARIS

— **Öngyilkos matróna.** Becskerekről jelentik: Novitebei községben hétfőn a Kutba ugrott Simon Julia hetvenéves asszony és mire az öngyilkosságot észrevették és a vízből kiemelték, már halott volt. Az öregasszony gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől.

— **Az olasz asszony a Népkörben.** Szombaton lesz a szubotical Népkörben Szenes Béla pompás vigjátékának bemutatója. Az előadás iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik, mert a címszerzőt Engel Margit, a becskerekie dédelgetett műkedvelő művésznője játsza. Az előadást vasárnap megismétlik.

Rádiók figyelmebe! Óvás!

Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy gyárosok, kereskedők, sőt amatőrök rádió készülékeket és u. n. Baukastenkát (építőszekrény) készítenek és adnak el, jogtalanul kihasználva a szabadalmi törvénnyel védett »TELEFUNKEN« szabadalmat.

Ilyen készülékek vevői bűnrészesei a szabadalmi törvény értelmében az eladónak és ugyancsak szigorú büntetésnek teszik ki magukat. — Figyelmeztetjük tehát a közönséget, hogy óvakodjék ilyen készülékek vételétől, mert úgy a vevő, mint az eladó ellen a legnagyobb szigorral járunk el.

Azok a készülékek, melyek a »TELEFUNKEN« szabadalom alapján, illetve engedelmével készülnek, sárga vagy fehér »Dozvola telefonken za S. H. S.« feliratu és sorszámmal ellátott táblával kerülnek forgalomba.

Azok a kereskedők, kik nem tulajdonosai a »TELEFUNKEN« jognak, az általuk forgalomba hozandó saját készítésű készülékeket u. n. idegen licenc táblát kaphatnak megbízásunk alapján

Maller Béla
okl. gépészmérnök urnál
Subotica, Petrogradska ulica 8.
Telefunken drótnélküli táviró r. t.
S. H. S. vezérképviselője
Jugosiemens Beograd Resavska u. 22a
Zagreb Lraškovičeva 33. 1846

Több mint hárommillió tonnára emelkedett a német kereskedelmi flotta. Berlinből jelentik: A német tengerészeti hajózás tizennegyedik évi kongresszusa hétfőn nyílt meg Berlinben. Cuno titkos tanácsos, volt kancellár megnyitó beszédében bejelentette, hogy a német kereskedelmi flotta hatszázezer tonnáról, amennyi a világháború után maradt, 3,2 millió tonnára emelkedett, szemben a háború előtti 5,2 millió tonnával.

Négy és féldollár pénzbüntetés Kerenszki megpofozásáért. Newyorkból jelentik: Catarina Bray orosz monarchista nőt, aki vasárnap Kerenszki volt orosz miniszterelnököt előadása alkalmával inzultálta, négy dollár ötven cent pénzbírságra ítélték. A harcias monarchista nő kijelentette, hogy a pofon megérte ezt a pénzbüntetést.

Elhunyt budapesti újságíró. Budapestről jelentik: Mandovszki Richard, a magyar újságíró-társadalom egyik kiváló tagja kedden Budapesten meghalt. Mandovszki Temesváron kezdte meg pályafutását, majd Budapestre került, ahol előbb a Magyarországnak lett politikai riportere és parlamenti tudósítója, majd a Neues Pester Journal politikai rovatvezetője volt husz esztendőn keresztül egész a lap megszűnéséig. Mandovszki ezenkívül sok külföldi lapnak is tudósítója volt.

TUNGSRAM

FEJHALLGATÓK

A LEGDRÁGÁBÉ GYÁRTÁNYOKKAL
EGYENÉRTÉKŰEK, NOHA ÁRUK CSAK 135. D.

Hangverseny Szrbobrában. A szrbobráni főgimnázium tanulóinak »Budinost« egyesülete vasárnap este jól sikerült hangversenyt rendezett a főgimnázium nagy termében.

Calderara & Bankmann, Wien, toalettszappanai és illatszerei elismerten a legjobbak.

Diákolvasókör Szrbobrában. A szrbobráni főgimnázium tanulóinak »Szünidei Egyesülete« több száz kötetből álló olvasókört szervezett. Az olvasókört a napokban adták át rendezésüknek ünnepélyes keretek között. Az ünnepélyen a megnyitó beszédet Maramica Bogdan VIII. osztályú tanuló, az egyesület elnöke mondotta.

A szentia izraelita Nőegylet elnöksége felkéri azokat, akik meghívót nem kaptak a 19-iki jelmezballra, forduljanak a Nőegylet elnökségéhez.

Eltűnt Bánky Vilma. Bánky Vilma, a magyar-amerikai ünnepelt filmdiva Rudolf Valentino halála után hirtelen otthagya az Universal Corporation stúdióját és hazajött Európába, hogy felejtethetetlen partnerét elfelejtse. Azt nem lehet tudni, hogy ez sikerült-e, tény azonban az, hogy közben Amerikában rájöttek arra, hogy Valentino gyászolásából nem lehet megélni. Bánky Vilma is elkezdte keresni, később kitudni, sőt keresztelni. Közben Bánky Vilma Berlinben sürgette rendezőjét, hogy siessen már befejezni egy régi szerződésből aktuálissá vált utolsó európai filmjét, különben bajok lesznek odaát és majd még komolyan veszik az »elzárását«. Végre aztán elkészült a nagy film, melyben Olga Tschehova a partnere és a Városi Moziban kerül Szubotieán egy másik nagyszerű filmmel holnaptól kezdve »Ne nősilj...« cím alatt bemutatásra. Ezt azonban Bánky Vilma nem Európában érte megkerülni, azóta és tovább filmezik Amerikában.

Műkedvelőelőadások Bácskatopólán. A topolai Sport Klub műkedvelőgárdája nyívs kabaréestét rendezett szombaton. Az előadás keretében színpadra került: »Vihar a Balatonon«, a »Krumplikapálás« és a »Háztűznéző« című tréfa. A főbb szerepekben König Bözsike, Schneider Dániel és Stallinich Béla rutinosan játszottak. — Vasárnap a bajsai műkedvelőgárda vendég szerepelt Topolán és eladta a »Mágnás Miska« című operettet. A darabban Markusev Milica a mosogatóleány szerepében bájos volt, partnere Markusev Szevén is sikert aratott. A főbb szerepekben Buresák Pál, Mólnár Adámné, Mocrnár Rózsika és Dinnyési voltak jők.

Talált iratok. A topolai vasútállomáson szolgálatot teljesítő rendőr egy iratesomót talált, amely Cirok János névre szól. A jogos tulajdonos az iratokat a topolai rendőrségnél átveheti.

A noviszadi sakkverseny. Noviszadról jelentik: A befejezéshez közeledő noviszadi sakkverseny utolsó játszmái kerülnek eldöntésre. Szombaton Vidor nyert Rosenberg ellen, míg a Vidor-dr. Ilics függőátszámát elkeseredett küzdelem után ismét megszakították. Gribusin kilépett és ennek következtében azok, akikkel még nem játszott a játszmáit, egy-egy pontot kapnak, így Rosenberg, Kulzsinszki, Bizam, Parkas, dr. Ilics és Zsivanovics. A verseny előreláthatólag Vidor László győzelmével végződik, aki ma már a lista élén áll. A verseny állása a következő: Vidor 13, Kulzsinszki 12 és fél, Zsivanovics 11, Rosenberg 9 és fél, Bizam 8, Csányi 8, dr. Ilics 7½, Gribusin 7½, Parkas 7, Schmidt 0.

TUNGSRAM

VEVŐKÉSZÜLÉKEK

FELMULHATÓLANO: A WESTERN TUNGSRAM & TELEPUNKEN SZABADALMAK
ELŐNYEIT FIGYE DITK

Pribicevics-párti pártkonferenciák Pancsevón. Pancsevóról jelentik: A Pribicevics-párt a Bánáthban ismét erős agitációt tervez. E célból Pancsevón egyenmásután három pártkonferenciát is tartanak. Március huszadikán délután a városi, huszonhatodikán délelőtt a járási és huszonhetedikén délelőtt a pancsevói kerületi pártszervezet részére.

Táncosnők a Városi Színházban. A beogradi Opera lemondása miatt a Városi Színházban hétfő-kedd napon is mozielőadást tartottak. Csütörtöktől kezdve változatos műsorról a berlini Maxim primadonnái is fellépnek, először Szubotieán. Tekintve azonban, hogy személyes vendéglátókat nem lehetett biztosítani, 4 napon keresztül egyelőre a vetítővászon fogják bemutatni művészetüket.

Amikor arcszine iakó. szürkessárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és felfúvódás kínozza, amikor nehéz álmok, epepangás, gyomorfájás és fejnyomás gyötri, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1—1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet inni. Az ó- és újvilág orvosai azért rendelik a »Ferenc József« vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Német kulturstély Vrsacon. Vrsacról jelentik: A vrsaci német kulturstély sikerült kulturstélyt rendezett a Német Kaszinó helyiségében. Seemayer Ferenc »Egy német elemi iskola élete« cím alatt tartott igen érdekes előadást, melynek keretében németországi és ausztriai tanulmányairól számolt be, ismertette a modern német iskolapolitikát. Hierl Vilma két koncert darabot adott elő zongorán mély átérzéssel és alapos felkészültséggel. Iván Hilda pedig egy német költeményt szavalt nagy sikerrel. A legközelebbi német kulturstély keretében Kosztics Boriszláv sakkmeister tart előadást német nyelven világhírű utazásáról.

Halálos vonatelgázolás. Pancsevóról jelentik: Vladimirovics állomáson a pancsevói személyvonat elgázolt és a felismerhetetlenségig összeroncsolott egy idősebb férfit, akinek a személyazonosságát ezideig még nem sikerült megállapítani. A nyomozás megindult.

A vrsaci Iparosdalkör tisztújító közgyűlése. Vrsacról jelentik: A vrsaci Iparos-dalkör most tartotta egyesületi helyiségében Hemberger Viktor elnöke alatt évi tisztújító közgyűlést. A titkári jelentés után a következő tisztikart választották meg: Elnök Hemberger Viktor, alelnök Krein Antal, karmester Goutier Ferenc, titkárok Basztrics József és Gutjahr Félix, pénztárnokok Willwerth Péter és Allgeier Ferenc, ellenőr Schatt Tamás.

Doktorráavatás. Vrsacról jelentik: Markovics Manó ismert vrsaci kereskedő fiát, Markovics Gézát a würtzburgi egyetem fogorvosi fakultásán doktorrá avatták.

Autobuszszerencsétlenség Glogonjánál. Pancsevóról jelentik: Hétfőn reggel a Perlesz—Pancsevó között közlekedő autobus Glogonj határában kigyulladt és teljesen leégett. A kocsit tele volt utasokkal, akik közt pánik tört ki és a tumultusban heten súlyosan megsérültek. Legsúlyosabban sebesült meg Pavlovics Milos seikerini jegyző, akét be kellett szállítani a pancsevói kórházba. A vizsgálatot a pancsevói ügyészség megindította.

A novibecse'i polgári olvasókör irodalmi délutánja. A novibecse'i polgári olvasókör kulturoszálya vasárnap délután félhat órai kezdettel irodalmi délutánt rendezett, amelyen dr. Hubay Imre orvos tartott felolvasást. A nagyszámú megjelent közönség nagy érdeklődéssel hallgatta az előadót.

Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelentik: Egyelőre változékony idő várható, esetleg kevés csapadékkal, majd tulnyomóan derűs, száraz idő, éjjeli fagygal.

Leégett Kairó legnagyobb mulatója. Kairóból jelentik: Keddre virradó éjjel leégett a főváros legszebb mulatója, az »Ézeregyéjszaka« varieté. A tűz szerencsére jóval az előadás befejezése után tört ki, amikor a közönség már régen eltávozott, úgyhogy emberéletben nem esett kár. A mulató teljes berendezése elpusztult és az anyagi kár több ezer font sterling. A tüzet egy eldobott cigaretta okozta.

KINTORNA

A nagyságos asszony: Miután ezt a kis lakást sem tudja rendben tartani, elhatároztam, hogy más eselédet veszek fel!

A szobaleány: Köszönöm szépen! Kettesben majd csak elvégezzük a munkát!

Csodálatos! Mindennek lefordtam, azt mondtam neki: hülye, idióta, csirkefogó, gazember és a szempillája sem rebtent!

Nem csoda! Futballbíró!

Kofák egymás között: — Mondja Pacákné, maga hogy méri a liba kilóját? — Kilencven dekájával.

Krausz bemegy a mérszárszékbe és így szól a mérszárszékhez: — Van friss marhahúsa?

— Van kérem.
— Legyen szives, adjon két kilót.
A mérsáros leméri a húst, becsomagolja és odaadja Krausznak, aki megkérdezi:

— És jó tüdeje van?
— Van kitűnő tüdőm.
— Na akkor fusson utánam.
S ezzel fizetés nélkül gyorsan eltávozik.

TUNGSRAM

RÁDIÓLÁMPÁKKAL

MUGLEPŐ EREDMÉNYT FOG ELÉRNI
ÁRA CSAK 66 DINÁR

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett szám a hallámhoeszt jelentő)

Szerda, március 16

Bécs (517,2): 16.15: Koncert. 20: Magyar dalok cigányzene kísérettel, utána hegedű hangverseny és nagy zenekari hangverseny.

Prága (348,9): 12.15: Déli koncert. 20.08: Tarka áriaest. 21.30: Zene.

London (361,4): 14: Zenekari hangverseny. 17: Deventry kvartett koncertje. 20.45: Ir-koncert. 22.30: Strauszest. 22.45: Előadás. 23.38: Táncezene.

Lipce (365,8): 16.30: Gyermekdelután. 20.15: Színházi előadás. 22.15: Táncezene.

Róma (449): 13.30: Koncert. 17.15: Hangverseny. 21: Színházi előadás.

Budapest (555,6): 9.30, 12 és 15: Hírek. 17.15: Szimfónikus zene. 19: Előadás. 19.45: Szavaltatok. 22: Jazzband.

SPEICK-SZAPPAN

A bőrt puhává
és bársonyossá teszi

Ibolyaglicerinszappan

Az egész világon ismert finom
toalettszappanok és illatszerek

Calderara & Bankmann, Wien

Minden jobb üzletben kapható

CHYPRE CREME

Széppé és
fiatallá tesz

Gyöngyvirágszappan

KÖZGAZDASÁG

A gazdasági szakkörök értekezlete Szomborban

Szomborból jelentik: A földművelésügyi minisztérium nemrég felhívta a gazdasági köröket, hogy tegyék meg észrevételeiket a Csehszlovákiával, Magyarországgal, Görögországgal és Németországgal kötendő vámserződés tervezeteire. Az értekezletet kedden délelőtt tartották meg a bácskai gazdasági érdekeltségek Szomborban.

Az értekezleten, amelyet a főispáni hivatalban tartottak meg, a főispán távollétében **Cernics Milán** tartományi gazdasági előadó elnökletével és azon résztvettek **dr. Petrovics Brankó**, a noviszadi tőzsde főtítkára, **dr. Koszics Mirkó**, a noviszadi kamara titkára, **dr. Grkovic Ottó** tartományi gazdasági referens, **dr. Protics Pál**, a szombori tőzsde főtítkára, **Mojics József**, a bácskai mezőgazdák egyesületének alelnöke, **Kolarik Gusztáv**, az egyesület főtítkára, **Wamoscher Ervin** földbirtokos, **Weitert János**, az Agrária D. D. alelnöke, **Kladina Márin** és **Csobalics Brankó**, az Agrárzajdnica vezetői.

Az értekezleten **dr. Petrovics Brankó**, **dr. Koszics Mirkó** és **Mojics József** felhívására után elfogadták **Mojics József** indítványát, amely szerint kérik a vasúti tarifa leszállítását, a mezőgazdasági gépek vámmentes behozatalát.

A kívánásokat memorandumba foglalva felterjesztik a földművelésügyi miniszterhez.

A Jugoszláv Bank R.-T. Zagreb igazgatósága jóváhagyta a f. hó 11-ikén tartott ülésen az 1926. üzletéről beterjesztett mérlegét, amely a 100.000.000 dinár alapítke mellett 11.481.522 dinár 87 parát tiszta nyereséget tüntet fel. Az igazgatóság a f. évi március 28-ikán d. n. 4 órakor az intézet zagrebi székházában tartandó közgyűlésnek a nyereség felosztására a következő javaslatot teszi: osztalék címén fizetessék 9%, azaz részvényenként 9 dinár, a tartalékokra 850.000 dinárral, a nyugdíjalap pedig ugyanugy, mint az elmúlt években 600.000 dinárral dotáltassék. Ezeknek az összegeknek betudásával a bank saját tőkéje 126.806.004 dinár 55 parát, a nyugdíjalap 4.133.042 dinár 70 parát tesz ki.

Diákbank alakul Szomborban. Szomborból jelentik: A szombori kereskedelmi iskola hallgatói részvénytársasági alapon, tízezer dinár alapítkevel »Comers« néven pénzintézetet alakítottak. Az érdekes közgazdasági esemény kedden délelőtt történt, amikor is **dr. Popovics Dusan** iskolaigazgató indítványára megalakították a részvénytársaságot. Az új »pénzintézet«, amelynek ügyigazgatóságai tagjai, mint részvényesei a diákok köréből kerültek ki, mindennemű banküggyel foglalkozik. Tőzsdei megbízásokat azonban aligha vállal s valószínűleg jelzálogos kölcsönöket sem folyósít.

Egész Bánát követeli a becskerekai kamara fenntartását. Becskerekai jelentés alapján a fenti cím alatt közölt tudósításunkba sajnálatos sajtóhiba csuszott be. Egy helyen ugyanis azt írtuk, hogy **Jankovics Koszta** elnök támada **Koszics Mirkó** dr. kamaral főtítkárt. Ezzel szemben megállapítást nyert, hogy **Jankovics Koszta** beszédében csak annak a konferenciának a lefolyását ismertette, melyen **Koszics Mirkó** a kamara megszűntetése mellett foglalt állást.

A csődön kívüli kényszerregezésről külön törvényjavaslatot terjeszt be a kormány. Beogradból jelentik: Gazdasági körökben általános megelégedést keltett **Szrskics igazságügyminiszternek** az a kijelentése, hogy a csődön kívüli kényszerregezés újabb bevezetésére vonatkozó költségvetési pótvajavaslatot visszavonja és a gazdasági érdekeltségek meghallgatása után külön törvény-

Enrilo
általános kedvelt
kofeinmentes pólkávé
igen zamatos és jóízű
s dacára annak
használatban olcsó:
Kapható minden
jól assortált
fűszerkereskedésben.

javaslatot fog erről beterjeszteni. Attól tartanak azonban, hogy a jelenlegi zavaros parlamenti viszonyok miatt az új törvényjavaslat letárgyalására csak később kerül majd a sor.

A Slovenska Banka számára kivételesen a kényszerregezés azonnali megengedését kéri a ljubljana hitelezők. Arra a hirre, hogy a kormány a most tárgyalás alá kerülő pénzügyi törvényhez pótvajavaslatot akar csatolni, a melyben az igazságügyminiszter felhatalmazást kapna a kényszerregezés rendeleti uton való életbeléptetésére, a gazdasági körök sürgősen akcióbálopok, hogy minden elhamarkodott intézkedést megakadályozzanak. A Bankok Egyesülete a kormányhoz intézett memorandumában kifejtette, hogy a gazdasági világ nincs ellene az adósok és hitelezők egyezkedési lehetőségének, de az eljárást új, modern csődtörvényre kell szabályozni, mert a kényszerregezés körül eddig folytatott rendeleti kísérletezések nagy károkat okoztak. Ugyanennyire szükséges már a részvénytársaságokra vonatkozólag is előírni a kellő intézkedéseket, ugyanennyire a banktörvény, amely a hitelezők között a betétulajdonosok védelméről, de a részvénytöke védelméről is rendelkezéseket tartalmazna. Mint Beogradból jelentik, a kormány el is állt a tervétől és a minisztertanács felhatalmazta a kereskedelmi minisztert, hogy külön törvényjavaslatot dolgozzon

ki a gazdasági testületek közreműködésével. Az új kényszerregezési törvényt a parlament sürgősen letárgyalná. A kormány egyes szakminiszteréhez a kényszerregezés ügyében érkezett beadványok közül érdekes az, a melyet a Slovenska Banka ljubljana hitelezői bizottsága nevében a ljubljana Városi Takarékpénztár intézett az igazságügyminiszterhez. Azt kéri, hogy a kényszerregezési eljárást a kormány legalább egy évre a betétintézetek és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok számára, de legalább speciálisan a Slovenska Bankára léptesse életbe.

Noviszadon új bank alakult. Noviszadról jelentik: A »Mezőgazdasági Hitelezőbank« noviszadi fiókjának helyiségében hétfőn délután tartotta alakuló ülését a »Bácskai Hitelezőbank«, amely hárommillió dinár alapítkevel alakult és amely a »Mezőgazdasági Hitelezőbank« felszámoló noviszadi bankfiókjának helyébe fog lépni. Az új bank különösen a komlókereskedelemben lebonyolítására fogja magát specializálni. Az alakuló közgyűlésen **dr. Pavlasz Ignác** ügyvéd elnökletével az igazgatóság tagjai lettek: **Mihajlovics Ljubomir**, a beogradi Kiviteli Bank igazgatósági tagja, **Paunkovics Gyura**, a beogradi Kiviteli Bank igazgatósági tagja, **Jovanovics Peró**, **dr. Borota Branimir**, **dr. Koszics Mirkó**, **Milics Franió**, **Milutinovics Milán**, **Manigodics Mita**, **Novakovics Izidor** (Szombor), **Flesch Lipót**, **Freund Miksa** és **Stefanovics Szeván**.

SPORT

A budapesti jugoszláv követség megadta a beutazási engedélyt a budapesti csapatnak

A Budapest—Szubotica mérkőzést a Sand-pályán tartják meg

A jugoszláv-magyar futballbóke hosszú hónapok után végre valóban megvalósult. A budapesti konferencián **dr. Ribófi**, a jugoszláv futballszövetség képviselője bejelentette, hogy a jugoszláv külügyminisztérium hivatalosan értesítette a JNS-t, hogy

magyar futballcsapatok minden korlátozás nélkül szerepelhetnek az SHS királyság területén.

A bejelentés nagy örömet keltett a MLSz körében s a profiszfövetség nyomában elhatározta, hogy azonnal nyelbeftti a már régen tervbevelt Budapest—Szubotica és Budapest—Beograd mérkőzést. **Fischl Pál** utján hétfőn táviratilag közölték a szubotica alszövetséggel, hogy

az alszövetség hajlandó volna-e vasárnap vendégül látni Budapest csapatát.

Az alszövetség este ülést tartott, melyen elfogadta a budapestiek ajánlatát és elhalasztva a vasárnapi bajnoki mérkőzést, rögtön össze is állították a válogatott együttest. A csapat ez:

Sillis — Beleslin, Gubics — Copkó, Held, Ördög — Varga, Roglics, Kovács, Berényi, Horváth.

A mérkőzésnek semmi akadályja nincs, mert a külügyminisztérium már intézkedett a budapesti követségnél, hogy adja meg a beutazási engedélyt, a budapesti

csapatnak, melyet Szubotica ellen így állítottak össze:

Szulik — Szafika, Kocsis — Reiner, Rebzo, Blum — Künstler, Lutz III., Stoflán, Tritz, Senkey II.

A budapesti csapatot nem a legelső profi-garnitúrából állították össze, de olyan tekintélyes nevek szerepelnek, melyek már többször képviselték Magyarországot színeit. A szubotica csapat, melynek a budapestiek ellen igen nehéz lesz helytállni, nem a legsikerültebb. A védelem ellen semmi komoly kifogást nem lehet felhozni, a csatársor összedőltsa azonban föltétlenül korrekcióra szorul. Nem tudjuk megérteni

miért nincs benne a csapatban **Rudics**, aki vasárnap a legkötelesebb irányítónak bizonyult.

De **Rudics**on kívül még többen vannak, akiket általános bizalom kísért volna: **Markovics, Csete, Becics**. Reméljük, hogy a szövetségi kapitány vasárnapig még meggondolja magát és valóban a legjobb tizenegyet állítja ki Budapest ellen.

A mérkőzést egyébként a Sand-pályán tartják meg délután fél négy órai kezdettel.

A budapesti szövetség Szubotican kívül Beogradba is küld vasárnap egy profi-együttest, mely Beograd válogatottjai-

val játszik. Beogradba ez a csapat megy: **Zsák — Saguly, Dudás — Verner, Volentik, Eichbaum — Schmidt, Horváth, Skvarek, Spitz, Drössler.** A budapesti csapat szombat délután érkezik Szubotica-ra.

Az uruguayi válogatott csapat Európában

Zagreből jelentik: Az osztrák futballszövetség átiratot küldött a jugoszláv futballszövetséghez, melyben közli, hogy tíz európai mérkőzésre lekötötték az uruguayi válogatott csapatot és kérdést intéz a jugoszláv szövetséghez, hogy hajlandó-e egy mérkőzésre Jugoszlávia részére lekötöni a kitűnő együttest.

A jugoszláv futballszövetség a napokban megbeszélést tart, de mivel az uruguayi csapat egy mérkőzésért 112.000 dinárt kér, valószínűleg visszautasítják az osztrák szövetség ajánlatát.

A noviszadi táncverseny győztesei. Noviszadról jelentik: A noviszadi Knyezina Zorka jótékony nőegylet vasárnapi táncversenyén a zsűri, melynek tagjai voltak: **Klicin Mitáné, Gyorgyevics Zorka**, **dr. Kamarásné, Klemencics Klement** és **dr. Popovics Jefta**, a **Vranjankatánc** első díját, egy diszes toalettgarnitúrát **Ivkovics Vladicának**, a párisi ridikült a legjobb táncosnőnek **Hadzics Jelenának** és végül a charleston-táncdíjat **Monasevics Jekának** ítélte, a ki etaminruhaszövetet kapott.

TŐZSDE

Zürich, március 15. Zárlat: Beograd 9.135, Páris 20.34, London 25.225, Newyork 519 hétnyolcad, Brüsszel 72.30, Milánó 23.65, Amszterdam 208.05, Berlin 123.30, Bécs 73.15, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.05, Budapest 90.85, Bukarest 3.16.

Beograd, márc. 15. Zárlat: Páris 223, London 276.40, Newyork 56.85, Milánó 258.45, Berlin 13.50½, Bécs 8.05¼, Prága 168.70, Budapest 9.97, Bukarest 34.

Zagreb, márc. 15. Zagreb: Páris 222.38—225.38, London 276—276.80, Newyork 56.75—56.95, Milánó 257.88—259.88, Amszterdam 22.7730—22.8330, Berlin 13.5018—13.5318, Bécs 800.30—803.30, Prága 168.30—169.10, Zürich 1094—1097.

Szombori terménytőzsde, március 15. Buza bácskai 76 kilós 305—307.50 dinár, tiszai hajó 76 kilós 307—310 dinár. Bega-hajó 300—302.50 dinár. Rózsa bácskai 245—250 dinár. Zab bácskai szerémségi 192.50—185 dnár. Árpa, takarmány 62 kilós 225—230 dinár, 63 kilós 230—235 dinár, tavaszi 245—250 dinár. Tengeri csöves márciusi 157.50—160 dinár, tiszai hajó 157.50—160.50 dinár, áprilisi hajózállitmány 160—162.50 dinár, fehér-fogp 170—172.50 dinár. Bab fehér 3%-os 155—160 dinár, kézzel válogatott 165—170 dinár. Liszt 0-ás és 00-ás 450—470 dinár, 2-es 400—430 dinár, 5-ös 365—380 dinár, 6-os 320—340 dinár, 7-es 230—250 dinár, 8-as 165—175 dinár. Korpa 150—155 dinár. Sertézsír franko, nagy új hordókbaj 18.50—19 dinár, közép 18.50—19.50 dinár, kicsi 19—19.50 dinár.

Gazdák figyelmébe!

Ilyenkor minden cég hangzatos reklámmal igyekszik gazdasági magvait eladni. A jó gazdálkodó sohasem lehet elég óvatos a maga vásárlásánál! Ujban olomplombával ellátott és hitelesített horemagot, lucernát hoznak forgalomba, amely kitűnő és szép áru, azonban a mi vidékünkön nem tellet át. Répamagot is eredeti németországit kínálnak, de nem takarmányrépát. — A magvak fajazonosságát kell szavatolni a kereskedőnek. Ezért csakis régi, megbízható kereskedőknél vásároljon! Cégünk 40 év óta becsülettel szolgálja ki a magvásárló közönséget.

SUGÁR MANÓ, SUBOTICA
TELEFON 47.

NYILT-TÉR

Községi előjáróság Karanac
Br. 601/927.

Hirdetmény

F. évi március 21-én Karanac községben
marha- és kirakóvásár

tartatik, amelyre vészmentes helyről szabályos járlatlevéllel ellátott mindennemű lábasjószág felhajtható.

Karanac, (Baranya-m.) 1927. márc. 10.

Községi előjáróság

Hirdetmény

A Minerva štamparija i nakladništvo d. d. értesíti t. részvényeseit, hogy a végleges részvények a kiszolgáltattott ideiglenes elismervények ellenében a Közgazdasági Bank r. t. Subotica, letépténytáránál átvehetők.

Csődárverés

Az alulírott mint vb. Merkovics Péter csődtömeggondnoka közhírré teszem, hogy a csődletár 1-266. tétele alatt felvett fűszer és rövidárúk, boroshordók, zsákok és festékárúk stb. stb., továbbá az egész üzleti berendezés a csődbíróság határozata folytán 1927. március 17-ikén délelőtt 1/8 órától kezdve Bajmokon a közadós üzletében (trg Kralja Petra) nyilvános árverésen eladtnak.

Vételi illetéket vevő fizeti. Az árak mennyiségeért és minőségeért szavatosságot nem vállalok.

Dr. Biró Andor
mint vb. Merkovics Péter
csődtömeggondnoka.

Házárverés

Topolán Varró Károly csődtömegéhez tartozó ház március 17-ikén délelőtt 10 órakor a topolai járásbírósnál bírói árverésen eladatik. Bánatpénz 4.000 dinár.

Részletes felvilágosítást ad:
Dr. Veréb Gyula
csődtömeggondnok.

Hirdetmény

A subotical zsidó hitközség előjárósága értesíti a hitközség tagjait, hogy a husvéti laska (macoth) árusítását március hó 15-ével megkezdji és azt április hó 10-éig folytatja. A macoth ára (kilogrammonként 16 dinár) a hitközség irodájában a rendes hivatalos órák alatt befizetendő és a vett mennyiséget az iroda utalványa alapján az elárusító helyen (Botičeva ulica 8. sz.) szolgáltatják ki a feleknek.

Az előjáróság

**„Phönix“
ÉLETBIZTOSÍTÓ TARSASAG, BÉCS**

JUGO-ZLÁVIAI FŐIGAZGATÓSÁG

BEOGRAD

KNJEGINJA LJUBICA 15/II.

Jótállási vagyon átszámítva
600.000.000 din.

A lekötött biztosítások összege
átszámítva
7.200.000.000 dinár

A befizetett díjak összege 1926. év végéig
átszámítva **368.000.000 dinár**

Fiókintézetek és képviselők Európa összes országai an.

Ajánlja a legkedvezőbb feltételek mellett összes biztosítási ágait, u. m.

élet-, tőke-, járadék-, családi-, hozomány-, takarékbaleset stb., stb.

Féláru utazás Budapestre és vissza, ugy a jugoszláv, mint a magyar vasutakon

Kiállítási igazolvány felmutatása mellett 1927. március 19-27. között

vizum nélkül

is átléphető a magyar határ. Ez esetben a vizum utólag Budapesten szerzendő be 50% árkedvezmény-nyel. E vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Az Országos Mezőgazdasági Egyesület 1927 március 24-től 28-ig tenyészállat- és mezőgazdasági kiállítást rendez. Ez alkalomból

1927. március 13-tól április 6-ig

ugy a jugoszláv, mint pedig a magyar vasutakon féláru jeggyel lehet Budapestre és vissza utazni.

A kiállításra utazóknak szabályszerű és magyarországi utazásra is érvényes SHS utlevéllel kell rendelkezniük. A vizumnélküli magyar beutazási kedvezmény, illetve az utólagosan beszerzendő féláru vizum, valamint a vasuti menetdíjkedvezmények csak a kiállítási igazolványok birtokosai által vehetők igénybe.

A kiállítási igazolványok ára 80 dinárban van megállapítva és kaphatók a felkért vidéki SHS. Kereskedelmi Testületeknél, Pénzügyintézeteknél, Utazási és Utlevélhivataloknál és a **Beogradi Magyar Kereskedelmi megbízottnál** — Beograd, Palat Akademia, telefon 20-23. — ahol a kiállításra vonatkozó minden közlekedési felvilágosítás díjtalanul beszerezhető. (Válasz helyéig meléklendő.)

Azok, akik már 1927. március 19-ike előtt ohajtanak a féláru vasuti kedvezmény igénybevételével Budapestre felutazni és azok, akik nem akarnak a vizum utólagos beszerzésével Budapesten időt veszteni és annak utána járni, a szabályszerű magyar beutazási vizum beszerzése végett utleveleiket a **Beogradi Magyar Kereskedelmi megbízotthoz** postán előzetesen is beküldhetik.

Könyvujdonságok!

Geo Clifford	A lasszó leány	D 30—
Anita Loos	Szókék előnyben	30—
Duhamel	Éjféli vallomás	35—
H. Rider Haggard	Az elefántcsont gyermek	60—
S. ép Ernő	Valentine	40—
Laacock-Karintny	Humoreszkek	30—
Keiserling	Új világ születése	40—
Nagy József	Két fíjozófus	35—
Orbók Atilla	A nezeletlen asszony	50—
Maurice Dekobra	A szerlem gondolaj	50—
Laczkó Géza	Sátán Trimeistos olvasója	44—
Heltai Jenő	Szín s kövek	36—
Dr. Dubovitz	Veg. és vet. kisipari cikkek gyártása	36—
Fuchs Malvy	A négy Heller leány	70—

Megrendelhetők és kaphatók

Minerva d. d. könyvosztályában

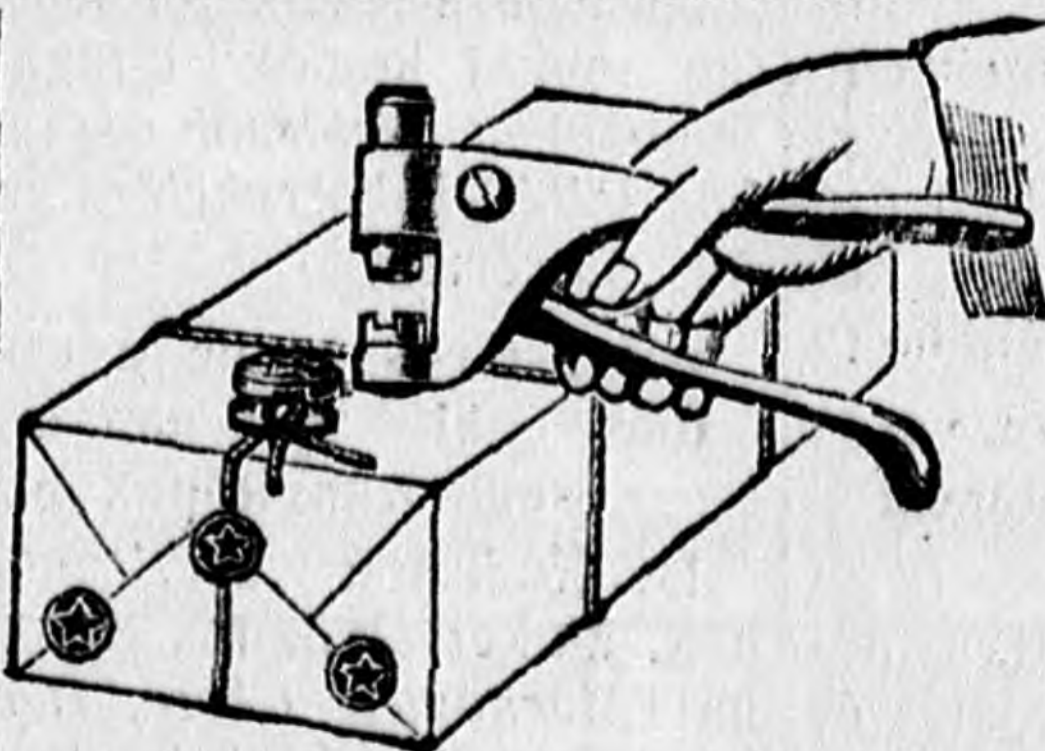
(Postóra kötetenként 5 dinár küldendő b.)

HOTELI RESTAURACIJA

kino i mesnica vlastitom električnom centralom. Hotel je jednokatna kuća sa 13 soba na I. katu. U prizemlju 4 velike sale sa svima nuzprostorijsama te posebne prostorijske za mesnicu. 2 štale američanske ledenice, klaonica, šupa i obor za 100 kom. svinja (obor je iz betona) prodaje se odmah uz vrlo povoljne uvjete.

Upute i ponude slati na vlasnika

MARKA KÜSCHNER
Slavonska Drahovica

Plombok, győzőcsák, keresedők figyelmébe!

Zsákok, bálák, postacsomagok széré acélemez plombák bármily kívánt dombornom másu felirattal

WEITZENFELD és TÁRSA CÉGNÉL
SUBOTICA

TATAI SZÉN

KAPHATÓ

CARBON

ADOLF NATHAN & Co. K. D.-nál

NOVISAD

Telefon 483 Trg Oslobodjenja br. 6

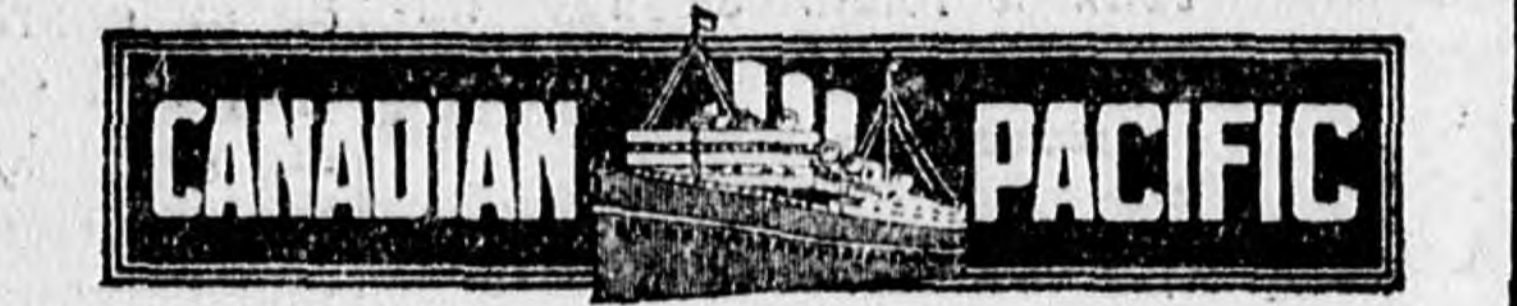
Vezérképviselőt Alsó-Bácska, az egész Bánát, Horvátország és Slavonia területére

**A TÖKÉLETES SZÉPSÉG KELLEKEI:
A SZÉP ARC ÉS A SZÉP HAJ**

A haj, akár hosszú, akár rövid, csak akkor válik a hódítás eszközüvé, ha nagy, eymes és dus, ami e yedül a külföldi szaktekintélyek által ajánlott **Juno-hajszesz** használata által érhető el. E szer, már egy üveg használata után, nemcsak a haj növést segíti elő, hanem megszünteti a kellemetlen korpaképződést és a hajszirosodást.

Nagy üveg, teljes kurára elegendő, 55 dinár kis üveg ára 25 dinár portóköltséggel együtt.

Egyedárusítás SHS királyság területén:
„JUNO“ Kozmetikai Salon, Subotica
Aleksandrova ulica 6.

Magyar vagy német földmunkások és családjaik

február végétől kezdve szállítatnak

Kanadába

Indulás minden héten.

Mindennemű felvilágosítással szolgál **ingyen**

CANADIAN PACIFIC

Beograd Wilsonov trg 107. Sombor R. Kovacic Páriska 2.

Őrizkedjék csaló ügynököktől.

SÉVIGNÉ PENSIONAT

IZRAELITA LEÁNYNEVELŐ INTÉZET LAUSENNE (SVÁJC)

Alapítva: 1908.

Elsőrangu tanerők. Kifünő ellátás. Saját sporttele Francia, angol, német és olasznyelvű oktatás.

Vadregényes táj a genfi tó partján. Elsőrangu referenciák. Igazgatónök: M. Bloch, officier de l'Academie és B. Bloch.

J. N. SCHULHOF D. D. OSIJEK
ALAPÍTATOTT 1867.
Jugo zsl. vi. le nagyobb

fával égető mézsművek

Ajánl eiszörendő szavatolt por- és kömentes fehér darabos meszet. — Képviselőt Vojvodna részére:

Révai Adolfnál Subotica, Telefon 551.

Szobafestők, mázolók, asztalosok, kocsigyártók

és a t. közönség szives tudomására hozom, hogy üzletemet

festékosztállyal bővitettem ki

hol az összes külföldi festékeket, lakkokat raktáron tartom

SCHÄFFER RÓZA — Főpostával szamben

Hengerszékek

9/d, 11/a és 26 sz., 800, 475 és 750 mm hengerhosszal, valamint Ganz-gyártmányu, továbbá 1280 és 230 mm 370 mm erős sárosspataki és francia malomkövek, egy századosmérleg (hidmérleg) és egy M v gyártmányu 8. sz. cséplőszekrény eladó. Érdeklődni lehet **Braća B hn cégnél V.-Kikindán**

Maradék nagy kiárusítás férfi- és női szövetekből **Lejko Belánál** Rudić ul. Átjáró-ház

SZÉNA és SZALMA

garantált elsőrendűt a 100 50 méteren feüli tételekben **BRUCNER JOSIP** Vinkovci

Kerékpárt, kerékpár-katrészetet, kúró és belső gummit, va rógépet, gramofont, gramofon emezeket, foot allabdát legolcsóbb áron szállít

Em. Fischer Zagreb Sudnička ulica 3/17

1 liter kitünő sziller bor 6 dinár fehér bor 7 dinár

azonkívül karócai ürmös, saját főzésű törköly-, szilva- és baack-pálinka, tea, rum, trasiemények a legolcsóbban beszerezhetők:

NOJCSEK GÉZA fűszerkereskedésében

Bőrdiszműárak minden lezállított áron kaphatók

SCHLAGER HENRIK speciális bőröndösnél Subotica (Aleksandrova ul. 1 sz.)

A tavaszi divat szerinti ruhák megérkeztek.

A legújabb becsiszarvasmarha és sertés olománi és exportüzlet **Otto Benedekovits** Wieu III/4. — St. Marx Telefon interurbán 92-402. Alapítva 1868. Filiali telefo: 98-402.

Vrág János festékár-üzlete **SUBOTICA** Srossmajerova ul. 9. Huspiac

Ajánlja olcsón mindenemni száraz-, olaj- és festékeit, valamint a legjobb minőségű fűszereket és ecsetárújat.

a gőczy Magántanfolyam és Jogiszeminárium Budapest, VIII., Mári Teréz utca 3 szám. (Bacsócsy utca) **Előkészít** 1896 középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. Kitünő jegyzetek.

Butor Épület 1485 **Portál** LEGELŐNYÖSBEN **SZAKÁCS-nál** Srossmajerova ul. 8. Huspiac

ELŐNYOMDÁT MODERNŰ FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT **Leopold Sámuel** előnyomda berendezési gyára Senta

SIRKÖVEK butorlapok, betévesések legjutányosabban **PALATINUS** géperőre berendezett kőfaragónál, Subotica.

PARIS tavaszi **kalap-ujdonságai** megnyerők ésszenzácások **Pašićeva ul. 9.** (Edénypiac)

FUTO URI és NŐI ANGOL SZABÓSÁG SZUBOTICA II. Minkov u. 6. Posta és ba k. főútt 5. sarok

tavaszi divatujdonságok, felöltők, öltönyök stb. **Michler István** a tavaszi divat szabóságban **SKOTUS VIATOR ul. 5**

ABLAKÜVEG minden méretheben legelőnyösebb áron **Drag. Obradović** gyári lerakata Beograd Kr. Milana 31. (Uroševa Pivnca) Telefon 31-93. 9652

Schamotte-tégla és liszt, Gen rator és kubo kemence-téglák méret szerint **Keramit-tégla és -lapok.** Gyár raktár és gyári árak **Findeisen Gusztáv / Drag** Novis d. Ho el Orient épület. Telefon 4 9. 2267

Lazi tavaszi cipőkülön egességeket tartalmaz **KOCH ARMIN** „DANICA” cipőüzete ében Jel Sőva ulica Kis Apo na mellett.

Nagy szerencsét csinálhat, ha próbaképen itai szűkés letet a szubotica vasutall szemben utonnan megnyit **„ANDRÉ”-féle** na kereskedésben a legjobb minőségben és legolcsóbb áron szerzi be. Kelebiai és kraljevbr gi bor és törkölypálinka, szerbiai szilvórium, francia likörök és cognak, Jamaika rum, hordó és üvegáru. Ucai kiviteles és ita mérőknek kivételes cső árak. **Andrija Švarc** Subotica, Telefon 535. 1489

„DAMA” FEHÉRNEMÚSZALÓN

A legújabb szabás ingbugylik, hálóiagok, kombinéek, hozott vagy saját anyagból tázsurral. Himzések, azonkívül ágyneműek, asztalneműek, stb.

Folstojeva (Ódor) ulica 21. Telefon 111.

TELJESITŐKÉPESSÉG 3000 TÉGLA NAPONTA A „RAPID” KÉZITÉGLAPRÉSSEL kifogástalan téglákat készít 3 munkás **tiszta földből** viz bekeverése nélkül

„RAPID”

ügytelenség és bizomány A szab. „RAPID” kézitéglaiprés vezérképviselője **VELIKI BEČKEREK** Obala Princeze Jelene 4. 507 **Képviselő és raktár Bácska részére:** Sam. Löbl i Sin, Bačka-Palánka **Képviselő és raktár Bánát részére:** Braun Marcel, Veliki-Bečkerok Steiner Béla, Velika-Kikinda Marer Gynla, Pančevo Zeffmann Artur, Vršac **Képviselő és raktár Slavonia és Baranya részére:** Pučka Šediona i Založni Zavod d. d. Osijek Desatičina ul. 27. **Rövid idő óta már sok 100 gép van üzemben**

Tisztelettel értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy **tavaszi köpeny, ruha, bluz stb. ujdonságaim megérkeztek** és azok árusítását megkezdtem.

Szövetkabátok — — — 450 dinártól **Selyemkabátok — — — 950 dinártól** **Tiszta gyapju szövetruhák 400 dinártól** **Crep de chine ruhák — — 450 dinártól** kezdve kaphatók. **Hitelképes egyének részletfizetésre vásárolhatnak** **HEGYIFÜLÖP** női konfekció áruháza Subotica, Aleksandrova ul. 7.

Kiváló elős kerti székeket a legjutányosabb áron készít **Záin András** székgyártó, Novembra ul. (Bajskiput) 13.

Főmolnárt

■ törekvő, józan, energikus embert keres **2 vagonos vám- és exportmalom** ■ Csakis elsőrendű erők ajánlatát „Szakember” jelige alatt e lap kiadójába kérjük. 2143

Kereskedők figyelmébe! Kézzevarrott **paplanok** minden minőségben a legolcsóbb áron kaphatók **S. Kramer Subotica, Trumbićeva ulica 11.** Szabás és paplan állású. 1104.

TÉGLA

legjobb minőségben bármely vasúti állomásra szállítva Subotica—Ciglana, saját állomásunkról azonnai és későbbi szállításra **KOVÁCS (Reich)-féle TÉGLAGYÁR** Telefon: Gyár 315. — Lakás 769. Levélcím: **Hermann Vilmos Subotica, Karadžićeva 12.**

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez! **Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabunk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.** **Szállítunk** **500 drbnagy levélpapírt, 500 finom borítékot** összesen 180 dinárért **és 1000 számlát 100 dinárért** összesen 280 dinárért **Olcsóbb mint ha cégjelzés nélkül papíron levelez** Olcsóbb mint ha papírszetelek írja a számlát **Minden nyomtatványt kétféle y bírálatra három nyelveen készítünk. — A szávege mi lefordítjuk.** **Jó papír. — Izéssé kivitel.** **Válassza a megrendelés napján ekkor dők a nyomtatványt.** **Szállítás utánról mellet.**

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

KÉRJEN MINDENÜTT REKORD

gumi cipőszarok, amely első-angli amerikai és angol nversanyagból, a legjobb kidolgozásban készült és ennek folytán a használatban a legjobb tartósság tekintetében felülmulhatatlan, amelyről mindenki az első próba után meggyőződhet. 120.

REKLAMARAK!

KORZO MOZI

Hétfő—szerda

A nagy sikert aratott

Nyugat felszabadító

Kezdeté 5 és fél 9 óraker

Csütörtöktől

Harry Liedke és Buster Keaton ujdonságok

LIFKA MOZI

Egész héten

Gounod operája

FAUST

Minden előadásra

énekkar és táncbetét

Kezdeté 5 és fél 9 óraker vasárnap 4—6 és fél 9 óraker

LEVELEZÉS

Dancing Boheme második füzeté megjelent. A világ legrészebb és legjobb 20 ének és tánc slágeret megkaphatja 36 dinárért Hnis Rudolfnál zeneműkereskedés, Subotica. 1961

HAZASSÁG

Sok vagyonos nő férjhezmenni óhajt. — Megbizva »Amor« házasságközvetítő iroda Temesvár, Városház-ucca 16. 1859

Tüzifa

100 kg.-ként

Elsőrendű bükkhasábfa 33.—
Elsőrendű bükkhasáb felvágva és aprítva 38.—
Bükkfa felvágva aprítva 34.—
Kőtegelt bükkfa lécfelvágva 26.—

Gyors és pontos kiszolgálás Legkisebb mennyiséget is házhoz szállítok.

I. ETVEŠ
Paja Kujundžićeva ul. 45. (Weaselényi-u) 612

FOGLALKOZÁS

Vállalok könyvfeltekést, méretek készítését, elhanyagolt könyvek rendbehozását, könyvszakértői munkákat, állandó órákonvenciót, könyvvitelt tanítást. Borbély L. magán és bírósági könyvszakértő. Noviszad, Postafiók 75.

Suche intelligentes Fräulein mit deutschen und serbischen Sprachkenntnissen und Klavierspiel zu 8 jährigen Mädchen per sofort auf's Land. Offerte und Photographie an Frau Ella Somogyi Csóka, Bánát. 2484

Borbélysegédet felvesz Betvák Péter, Cantavir. 2403

Főmolnári állást azonnali belépésre keresek. Az összes örlésekben nagy praktissal rendelkezem. Cim: Wagner Péter főmolnár Feketič, Kutas-puszta (Bácska). 2535

Scmbori (t) csak akkor jó, ha az (l)iróltoit val).

M. CIRILOV
SOMBOR 11676

Keresek Szlovéniába intelligens, jó megjelenésű, a háztartás minden ágában jártas gazdasszonyt. Némétől tudok előnyben. Fényképes ajánlatok »Anglegény« jeligére a kiadóba kéretnek. 2534

Nyomdászsegéd érattsegizett, több évi gyakorlattal állását változtatná. Ajánlatok »Reklam« hirdetőiroda Novisad, kéretnek. 2532

Gazdasszonyi vagy házvezetői állást keresek azonnali belépésre. V., Mokranjčeva ul. 39. 2457

Perfekt magyar gyorsíró, ki az államnyelvet is bírja. állást keres. Ajánlatokat »Gyorsíró« jeligére a kiadóba kér. 2523

Nyugalmozott jegyző 48 éves, perfekt magyar, német, bizalmi vagy bármely állást keres, esetleg 16 éves fia részére is. Eladó v. bérbeadó egy ház üzlettel a Palicsi uton, egy ház üzlettel a Majstai uton, egy ház a Mucsi-cépen és több különféle ház továbbá szántóföldek és ma mok. Kölcsey utca tölzslőre 10, 2 és fél, 15, 20 és 27 rre, békeli amat-tőre törlesztéssel folyósítok.

JOSIP PEIĆ

kereskedelmi és bizományi tevékenység Subotica, ideirányesen L. Vias a ulica 8. a volt honvéd asszrnyával szemben, az utcában. 6180

Borbélysegédet felveszek elsőrendű munkáért. Huszák Pál, Subotica. 2549

VÉTEL-ELADÁS

150 dinár

10.000 kilogramm dunai homok, ab Bogojovo, dunaparti vágány, vagonokba rakva állomáson 200 dinárért minden nap kapható. Johan Merkl, Sonta. 1609

Paplan részletfizetésre váró áron, heti vagy havi fizetésre. Raktáron kiott és vatta minden mennyiségben, paplanok minden színben és minőségben 140.— dinártól feljebb, paplan-varrás 55.— dinár. Buliovič Beláné Némét Margit paplanos, Subotica, Pašićeva 8. — Edénytűac. Gőzfürdő Strán. 2519

Szücök figyelembe!

Órált szappanykér

kapható a legolcsóbban

Nojcsék Géza cégnél Subotican

Komlóduványok, jó és egészséges, eladók. Kelemen Pál, Bajša. 2370

Iókarban levő állatorvosi főiskolai tankönyvek olcsón eladók. Megkereséseket »Állatorvos« feligére a kiadóba. 2382

Gazdaköröknek megfelelő 100 darab magyar szépirodalmi és gazdasági könyvek olcsón eladók. Gazdakör, Seki. 2396

Hölgyek figyelmébe! Melltartók, legjobb szabás, finom kivitelben kapható, darabja 20 dinár. Novi Bazar Brod n/S. 2363

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címező közzétételre számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívogott jeligé leveleket továbbítunk. Kérdésfelkérősekben válasszabályt mellékelendő.

Gyógyszerár középfor-galmu bánati vegyes lakosságu városban. a hol törvénszék. köz-zéviskolák stb. vannak. a város legszebb és for-galmasabb helyén. moder-nül épült kényelmes uri-házzal vagy anélkül. a tu-laidonos előrehaladott ko-ra miatt eladó. Közveti-tők díjaztatnak. Cim meg-tudható e lap kiadóhiva-talában. 2273

Vegyéskereskedés 15 év óta fennáll, Oszijek város leg-forgalmasabb helyén, ha-láleset miatt teljes beren-dezéssel eladó. Felvilágo-sítással szolgál Leposava Lazic Osijek, Kapucinska ul. 12. 2507

Eladom 10.000 dinárt érő 199. számú »Sreća« kihal-zasító egyesületi könyvem 2.500 dinárért. Németh Árpád II., Bosanska ul. 3. 2529

Eladó ujonnan szerelt 75 lóerős szívógázmotor két vagon hordképességu de-reglyével vagy külön-külön. Érdeklődni lehet dr. Löbl Nándor és dr. Ferenczy Antal szentai ügyvédeknel. 2547

Ford-traktor ekével azon-nal eladó. Egy 6 HP csép-lőszekrényt megvételre ke-resek. Krieger Péter Cr-venka. 2501

Vessék törött, hasznave-hetetlen Fordson. Gürczing. Opopo (Bánát). 2502

VÁROSI MOZI

Március 14, 15, 16. Hétfő, kedd, szerda

AZ ASSZONYFALÓ

A tragikus véget ért Hugó Bettauer regénye után 7 felvonásban.

A főszerepben: **Henny Porten**

Fényűző asszonyok

filmjáték 6 felvonásban

KÜLÖNFÉLE

Ne mulassza el az alkalmat. Női kizitások linom bór-ból 30 dinártól. Női haris-nyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 di-nártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségű férfi zokni 15 di-nár. Duplán varrott szan-dál minden számban. Vuj-kovics János (volt kis ba-zár) Rudičeva 3.

8 HP Nicholson magánjáró-kazán Hoffherr-csépölvel, 4 lukas morzsoló motorral, 6 lukas morzsoló, 12 HP kéthengeres szívógáz ma-gánjáró motorral eladó. Si-ma Topalski Bačko-Petro-voselo. 2533

Szekrény kétajtós, ruha és fehérenemű részére, finom majdnem új, jutányosan el-adó. Zrinjski trg 11. első em. 5323

Vilsonova 22. sz. alatt ebéd-lősékek, fehér asztal, szé-kek, szekrény, luszter és más apróság eladó. 2512

Törmelék Chometz maci 6 dinárért kapható a maci-gyárban, Botičeva ul. 8. 2548

Telefon 300 **NARODNI BIOSKOP** Telefon 300

Hétfőn, kedden és szerdán nincs előadás.

Csütörtöktől szenzációs kettős műsor. Bemutatóra kerül a világ legerősebb emberének, Joe Bonomo a »Barnum cirkus« borzalmas erejű óriásának ezideg egyetlen óriás filmje

A fenevadak szigetén

(Robinson kapitány csodás kalandjai)

Rendkívül izgalmas kalancor óriás 24 felvonásban

Csütörtöktől - vasárnapig

L. rész. 12 felvonás.

Mint kísérő: **ZIGOTTO ROSSZKEDVŰ** szenzációs burleszk kom dia 6 felvonásban

Összesen 18 felvonás

Rendes helyárak.

Gummi és combine tuzok. fehér és színes. a legjobb kivitelben Gutai Ferencné-nél, VIII., Ostojičeva ul. 29

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bács-megyei Napló kiadóhiva-tala is elfogad.

Patkánin patkánvirtószet doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veliki-Bečkerekén. 1701

Elcserélném házamat, mely két épülethől áll, 3—4 szo-bás családi házzal. Esetle-ges értékkülönbséget fizeté-sével. Cim a kiadóban 1851

Keresek nagyobb bérletet lehetőleg Bácskában. Teljes garanciát adok. Cim a ki-adóban. 2337

Üzlethelyiség május 1-ére kiadó. Puk. Krupeževića (volt Rudics) ucca 4 szám alatt. Bővebben: VII., Zmai Jovina ucca 4. a ház-tulaidonosnál. 2353

UJ KOZMETIKAI és mani-kűr szalon nyílt meg (Strosmajerova ulica 8., I. em., Huspiac), ahol Papné a már eddig bebizonyított biztos eredménnyel végez szépségápolást. Elismert jó kenőcsök. Szeplő, májfolt, szemölcs és hajszálak eltávolítása. 1021

Pallcoson az »Abbazia-ká-véházamat berendezéssel. kényelmes lakással, szé-parékkal és hatalmas kert-tel együtt más elfoglaltsá-gom miatt 3 évre bérbe-adoim. Cim a kiadóban. 2446

Péküzletem nagy vevőkör-rel kiadó vagy eladó. Szen-ta, Vojvoda Ugljese ul. 26. 2545

Apollo Novisad

Március 16 és 17-én.

Ön papa lesz!

7 felvonás valamiről, ami az életben gyakran megtörténik.

Főszereplők: **Anny Andra Karel Lamai** Végig mulattató.

18-án A varázskerítő

Különbejárati 1—2 buto-rozott, esetleg üres szoba, istálló és fészterhasználatlalt lehetőleg városháza és Pa-licsi-ut között kerestetik. Ajánlatokat »Sürgős« jel-ige alatt a kiadóba kérek 2485

Barna Dobermann-kutya elveszett. Becsületes meg-találó jutalomban részesül. Senoe ul. 19. Bedő. 2499

Két szoba konyhás fürdő-szobás lakás május 1-re ki-adó. Weisz Ármín, Suda-revič ul. 85. 1920

Gsinosan butorozott külön-bejárati szoba azonnalra ki-adó. Pietsch fényképész-nél. 2519

UTAZÓI

Állást keres azonnali belépésre rőfő vagy rövidáru szakmában egész Vojvodinában jól beve-telt és a legjobb referen-ciókkal rendelkező 32 éves ember, ki a három nyelvet be-széli, a fenti szakmában bár-mely állás eladó.

BRANKO DOLOVAC trg. puti: Čuruz (Bača)

Pallcoson a stranddal szem-ben kiadó 3 láncc kaszáló és 5 láncc szántóföld kuko-rica alá vagy konyhavete-ménynek, kitűnő dinnye-föld. Érdeklődni lehet Szu-boticán I., Vilsonova ulica br. 28. 2522

Ujocok! Szakavatott egyé-nek pontos felvilágosításo-kat adnak katonai termé-szetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatáro-zására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidité-sére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subo-tica, Aleksandrova 9. 2528

Közvetítünk a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampol-gársági, itt-tartózkodási en-gedélyt (trafik, kávékimé-rés stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 2527

Üzlethelyiség május 1-re ki-adó. Cim: Puković József központi irodája, Subotica. Jelašičeva ul. 2550

Kiadóabertéren

egy esetleg két nagy világosüzlethelyiség. Bővebbet

SCHÄFFER RÓZÁNÁL iópostával szemben

Sajtó alatt

TAMÁS ISTVÁN

új könyve

Öt világrész a Szajna partján

Kosztolányi Dezső előszavával

180 oldalon negyven rézkarcszerű illusztrációval, elegáns kivitelben.

ELŐFIZETÉSI ÁRA 30 DINÁR

Előjegyzéseket elfogad a Minerva könyvcsatalya.

